

שיעור ה'

בענין מיתוק הש"ך דינים ע"י מנצפ"ך דמ"ה החדש

א.

צ"ב מש"ב הרש"ש להמתיק הש"ך דינים ע"י מנצפ"ך דמ"ה החדש.

מנצפ"ך הם מאימא והש"ך ניאזין הם מחכמה – אבא וודברים אלו לעמאן ל"ב, דהא נודע כי מאיאות כל הניאזים כולם הם מן אורות דמלכים קדמאין אשר מתו ונשצרו הכלים, ונשצרו ניאזות מהאורות בשצרי הכלים, והמלכין קדמאין הם כולם ממלכויות דצ"ן שהם כולם נוקצין, וא"כ האיך נאמר דהש"ך הם צצחי זכרים, ולהלן יתייבצ צע"ה וע"ע בשער שצירת הכלים סופ"ז שהפ"ר הם מהצ"ן ונעשים לש"ך ע"י שם מ"ה החדש, והנה בשער רפ"ח פ"ח, ובשעה"כ (דף ז' ע"ב), ובמבז"ש שער ב' ח"ג, כתב הרב ז"ל איפכא דהפ"ר הם דכורין והש"ך הם נוקצין.

ובבר עמד בסתירה זו מהרצ"ו עלמו בשער המאות (פרשת שופטים) והניחו צל"ע, וע"ע בשער מאמרי רש"י (סו"פ באל), ובמבז"ש (שער ה' ח"א פ"ג), וע"ע"ש (שער ב' ח"ב פ"ט) לשמע מהרב ז"ל שהש"ך הם ניאזי הכלים, אבל הרפ"ח הם ניאזי אורות והם מעולים מן הש"ך, ועיי"ש מש"כ מהרצ"ו בזה וסוף דבריו הניח צל"ע, וע"ע שער רפ"ח פ"ה דהפ"ר הם יותר ממותקות מן הש"ך ומתקנים הש"ך ע"י הפ"ר, ועוד כהנה

בתב מן הרש"ש ז"ל בסידור ספירת העומר בכוונת המתקת הש"ך דינים שנמתקים על ידי מנצפ"ך דמ"ה החדש, וז"ל ביום א' לעומר: יכין לברר ולתקן ולהעלות מ"ה חלקים דבלע דבלע דכל שער ושער דשם צ"ן ולמתקם צמנצפ"ך דבלע דבלע דמ"ה החדש, עכ"ל. ועד"ז בשאר ימים. והז' שצועות הם כנגד בירורי ז' מלכים אשר כל אחד כלול מכל הז', והז' שכתב ביום הראשון בלע דבלע וכו' ועד"ז בשאר ימים. ודבריו לריכים ביאור היטב. חדא מנא לן עיקרי הדברים דהמלכים דצ"ן יב צהם צחי ש"ך דינים, ומ"ה החדש יב צו מנצפ"ך שהוא הממתק את הש"ך, ועוד ל"ע דעיקר ענין הש"ך ופ"ר מהם הם צ' הצחינות ואיזה מהן צחי דוכרין ואיזה נוקצין.

דהנה בענין הש"ך ופ"ר דינים והרפ"ח ניאזין נסתצכו בזה הרבה מהמפרשים ליישב לשונות הרז"ל הנראים סותרים זה את זה, ונליין איזה מהם, ראשון לליין הוא מש"כ הרז"ל בשער טנת"א פ"ה וז"ל: ובזה תבין היות גבורות מנצפ"ך נקבות, וגבורות ש"ך ניאזין שהם הכל דגרמי זכרים עכ"ל, ועיי"ש דגבורות

עמ' ל"ה ולהלן, ועמ' ק"ו, וע"ע כללי חכמת האמת לרמח"ל סי' מ"ב עמ' שכ"ו, וע"ע דב"ש (דף נ"ט סוע"ג), ומזכרת שלום מערכת השי"ן אות ד'.

ואנחנו לא עלינו המלאכה לגמור לעת עתה ליישב השמועות הסותרות, כ"א לבאר מהות עניין הש"ך והפ"ר ואופן מיתוקן ואמיתות תיקון הש"ך הנעשים בימי העומר בע"ה, ואף אנו לא להחליט ולקבוע הדברים כמסמרות נטועים באנו, כ"א ליתן מקום אל המעיין ולתפוס בקצה המסילה אל הדרך העולה בית אל, ותן לחכם ויחכם עוד לסתור וליישב עפ"י הקדמות נחוצות אלו בע"ה.

לשונות בדברי הרז"ל בזה, עד שתמצא מבוכה רבה להבין וליישב דבור על אופניו, ועיין מה שהאריך הלשם בסוף ספרו חלק הדע"ה דרוש ש"ך ופ"ר ורפ"ח (דף ק"מ ולהלן), וע"ע שמיישב לכל הסתירות בדברי הרז"ל עפ"י דרכו בקודש נהדר, וע"ע שם משמעון למוהר"ש אגסי ז"ל פ"ב דשער י"ח שעמד על מבוכה זו ואסף איש טהור כל המקומות שדיבר הרב ז"ל והמפרשים, והרחיב לבאר לפי גודל חכמתו זיע"א, ועיין להרב יפה שעה דרוש ז' דר"ה אות ה', וש"ס שם אות ט' ומה שזיין שם, ובש"ס דרושי ר"ה אות י"ד, וע"ע כרם שלמה ח"ב שער טנת"א פ"ה (עמ' של"ב) וכן בח"ו עמ' מ"ב מ"ג, ובפ"ה דרפ"ח

ב.

מקור הדברים בדברי הרב ז"ל בעניין הש"ך והפ"ר

גבורות דכורין משם מ"ה, והם המנלפ"ך גי' פ"ר וכו' עיי"ש, עכ"ל.. ומעין זה כתב בע"ח (בשער רפ"ח פ"ה) עיי"ש, ומשם הסיק מרן הרש"ש להש"ך דינים הם משם ב"ן ותיקונם ומיתוקם הוא ע"י מנלפ"ך ה"ג דשם מ"ה, ועיין שמן ששון על שעה"כ (דרוש י"א דפסח אות ט"ו י"ז), ופתח עיניים (דף פ"ח ע"א) שזיין מקור הג"ל, שהוא הוא המקור לברי מרן הרש"ש לסדר כך כוונת מיתוק הש"ך דינים על ידי מנלפ"ך דמ"ה, וע"ע בספר תולדות אהרן ומשה (דף ז' סוע"ג ריש ע"ד) מש"כ לגלות מקורו הטהור למרן הרש"ש באופן אחר קצת.

והנה מקור דברי מרן הרש"ש בסדר תיקון הש"ך, שכתב לנתקנים הש"ך ניולין שהם ז' מלכים דב"ן ע"י מנלפ"ך דמ"ה החדש, הנה מקורו הטהור הוא ממש"כ הרז"ל במבו"ש (שער ב' ח"ג פ"ח (דף ט"ז ע"ג) וז"ל: ואמנם כל אלו המלכים הנשארים הם מסוד הרפ"ח ניולין אורה הנקרא הבזל דגרמי, שירדו בצריאה עם הכלים עם הש"ך ניולין לאיזדריקו כנ"ל (ח"ב פ"ט), והנה שרשם רפ"ח ניולין ועל שםם הם נקראים ש"ך ניולין כנזכר שם, וכל אלו הם גבורות נוק' יען הם מבחי' שם ב"ן שהם הנקודות כנ"ל, ואח"כ נתקנו ע"י ה'

ג.

עניין התחלקות הרפ"ח למ"ד ומ"ן שהזכיר הרש"ש בבל עליית מ"ן

בחי' הזכרים) עולים למ"ד ליש"ס, והע"ב
 דב"ן (שהם בחי' הנוקדיון) עולים למ"ן
 לתבונה. ובמ"א הבאנו מקורות לסדר
 חלוקה זו, והוא משער כ"ט שער הנסירה
 פ"ב (ע"ה ח"ב דף כ"א ע"ג) וז"ל: ואמנם
 בירורי המלכים הם ע"ב ס"ג מ"ה זכרים
 אלא שהם כולם שם דב"ן הכולל וכו', ואלו
 גבורות דב"ן זכרים ונקראים חסדים, ואלו
 (ר"ל הב"ן) גבורות דב"ן נקבות ונקרא
 גבורות וכו' עיי"ש, וע"ע שער אנ"ך
 סופ"א (דף ז' ע"ג), וע"ע אש"ל שם אות ו'
 (דף ל"א ע"א) ושפת אמת שם אות ד', ובית
 לחם יהודה שם ד"ה אצל, וע"ע כרם
 שלמה (שער אנ"ך סופ"ב עמ' ק"מ), וע"ע
 מזכיר שלום על ע"ח (עמ' קמ"ט). ועדיין
 ל"ב עומק ההבנה בזה.

והנראה בזה בע"ה ובהקדס מש"כ מרן
 הרש"ש בסדר עליית הרפ"ח
 ניזוין עם הכלים שעולים בסוד מ"ן
 וז"ל: (במטבע הזכרה בחיבות מלך העולם)
 יכוון להעלות המוחין ונרנח"י וכו' עם
 בירורי כללים ואורות דרפ"ח וכו' לעורר
 מ"ד ומ"ן, ול"ב מהו הלשון מ"ד ומ"ן
 ולכאורה ענין העלאת הרפ"ח הוא רק
 בחי' מ"ן ולא בחי' מ"ד, דכל סוד עליית
 הרפ"ח הוא סוד העלאת מ"ן לאורך
 היחוד כידוע בכ"מ בדברי הרב ז"ל, וכבר
 עמד בזה הרב שמן זית זך.

והנה מש"כ לעורר מ"ד ומ"ן כוונתו
 למש"כ בסידור בכ"מ (עי' בדרכת
 ברוך שאמר דף ט' ע"ב ובדרכת יואר אור דף כ"ו
 ע"ב) להע"ב דע"ב ודס"ג ודמ"ה (שהם

ד.

צ"ב איך מתפרש ענין עליית מ"ד ומ"ן לישסו"ת עם המשכת הט"ס
 דב"ן והי"ס דמ"ה מרום המעלות

ול"ב להרי אמרנו להרפ"ח הם המ"ד
 והמ"ן לישסו"ת והרי הם נמלאים
 בישסו"ת כבר מתחילה לפני כל סדר
 המשכת הט"ס דב"ן והי"ס דמ"ה, ומה
 הוא ענין מ"ד ומ"ן אלו, ומה תועלת
 בהן לאורך הולדת הוולד, וגם יש להבין
 היכן הוא בדיוק מקום כניסת הט"ס
 דב"ן והי"ס דמ"ה החדש, והיכן הוא
 מקום הרפ"ח ניזוין, ומתי מתחברים
 כאחד. ועוד נשאר לנו להבין להנה
 מלבד הרפ"ח ניזוין שהם בחי' ניזוין

וגם יש להבין איך אנו אומרים להרפ"ח
 שעולים לישסו"ת הם המ"ן והמ"ד,
 והרי לעולם סדר המשכת המוחין הוא
 על ידי זווג ע"ב וס"ג דא"ק אשר
 מוסיפים הט' ספירות עליונות דב"ן והי'
 ספירות דמ"ה החדש, ומשתלשלים
 ויורדים ע"י זווג מפראוף לפראוף וכל
 פראוף נטל חלקו, עד שיורדים לישסו"ת
 ונוטלין ישסו"ת חלקו, ואז מזדווגים
 ונותנים הז"ת דמ"ה וז"ת דב"ן אל הזו"ן
 שתחתיהן בסוד המשכת המוחין לזו"ן,

אורות שנפלו עם הכלים, עוד זאת עולה
מן המדבר מעולמות ב"ע התחתונים
שצרי הכלים עצמם לצורך תיקונם, וכמו
שכתב מרן הרש"ש בסידור ב"מ (במטבע
הצרכה בתיבות מלך העולם) יכוון להעלות
וכו' עם צירורי אורות וכלים דמלכים
וכו' לעורר מ"ד ומ"ן וכו', ועי' בסידור
בעמידה בתיבת ב"ה (דף ע"א ע"ב)
שכתב ולברר וכו' מאנ"ך דרפ"ח וכו'
דהיינו מאורות נילואות וכלים (ויש גורסים
שם מכלים ואורות דרפ"ח), ולא נתבאר

להדיא שמות לכלים, וכל כוונתינו רק
בשמות הרפ"ח נילואין, וגם לא נתבאר
סדר התחלקות הכלים, דהא ע"ד שכתב
מרן הרש"ש להתחלקות הרפ"ח הוא
באופן דע"ב ס"ג מ"ה עולים לי"ס
בסוד מ"ד, והב"ן לתבונה בסוד מ"ן,
מסתבר לאף בשצרי כלים נעשה
התחלקות דוגמת הנילואין, והיינו שחלק
משצרי הכלים עולים לי"ס וחלקם
לתבונה, ול"ב סדר התחלקותן ומהותן
ושמותם.

ה.

צ"ב ענין כל המיתוקין דש"ך ופ"ר בבמה מקומות בסדר התפלה

עוד ל"ב דהנה מאינו שמקבלת הנוק'
בעת התפילה כמה פעמים ש"ך
ופ"ר, דצריאת שמע בתיבת אחד (דף
ל"ה ע"ב) כתב מרן הרש"ש ויכוון להעלות
נרנח"י שלו למ"ן אל הנוק' דז"א דאצילות
העומדת בצריאה, ולהמשיך לה ייח"י
דס"ג וכו', ויכוון להמתיק זו את הב'
פעמים ש"ך ש"ך דינים דז"ן הנכללים
אח"כ בה, ועי"ז מתמלא שם אדנ"י שבה
וכו' כמספר צ"פ ש"ך וייח"י עכ"ל, הרי
דטרם נכנסו בה המוחין והש"ך
ממתיקים אותם בעודם בצריאה, ועוד
בתיבות אדנ"י שפתי תפתח (דף נ"ב ע"ב)
יכוון להמשיך ה' אלפין הרמוזים בה'
תתאה דהוי"ה מחמשה אהי"ה שבאימא
שהם ה"ג מנפ"ך, להמתיק ה"פ דין
שבנוק' (ש"ך), ולעשותם ה"פ אדנ"י גימט'
שכ"ה וכו', והרי דסידר כוונת מיתוק
הש"ך ע"י פ"ר שהם מנפ"ך, ועוד להלן
בתיבת למען שמו ב"ה (דף ע"א ריש

ע"ב) וז"ל: ולוקחת הנוק' כ"ב אתון מז"א
וכו', וג"כ לוקחת ה"ג מנפ"ך והם
המוחין שבה, וכללותם שביסוד הם המ"ן
שלה. ולהלן עוד בתיבת ב"ה (ע"ג ע"ב)
ועתה לוקחת כ"ב אתון אחרים ע"י
אימא וכו', וגם לוקחת מ"ן שניים שהם
ה"ג מנפ"ך וכו', ועתה נקראת נערה כי
ה"ג שקבלה ע"י ז"א שהם ה"פ דין
מתמתקין ע"י ה"ג מנפ"ך שקבלה ע"י
אימא, והם ה' אלפין ונעשים ה"פ
אדנ"י וכו', ובזה הנערה ב"ה אל פני
המלך שנגסרה (ולהלן יבואר בע"ה דברי
הרש"ש בענין מנפ"ך זה האחרון שמקבלת ע"י
אימא), ול"ב עניין הש"ך והפ"ר ומיתוק
הש"ך ע"י הפ"ר לכל אחד מאלו מה
עניינם.

ובבר עמד לבאר זאת הרב שם משמעון
(בע"ה שער י"ח פ"ה), והביא דבריו
הרב באתי לגני (ח"א עמ' ס"ט) דקילור

גבורות זכרים, ובזווג ב' להולדה ניתן לה
מ"ה דמ"ה, ומסיים הבא"ל ג' עפ"י מש"כ
הרז"ל בריש פ"ח דק"ש, שהגסירה
מתחלת בק"ש ונגמרת בצרכת אבות, (וע"ש
ש"ס אות ב' ג'), ועפ"י התיקונים לאלנ"י
שפתי תפתח הוא לעשות שכ"ה שהם ה"פ
אלנ"י מבחי' ש"ך שהם ה"פ דין שקיבלה
באחור, וזה שמתחלת לקבל בתחילת
מלאכת הגסירה. וגם עתה ממתיקים
המנכפ"ך גי' פ"ר שעתידה לקבל צביאה
דרוחא דשדי בגווה, ונראה שזה רק הכנה
לחינה מקבלתו עד אחר הגסירה, ועיי"ש
דשאר כוונת המיתוקים הנ"ח בצ"ע.

הש"ך והפ"ר הם בחי' הכלים עצמם שנשברו אשר יש בהם ב' בחינות

נודע בשערים שהם ע"ב דע"ב, וע"ב
 דס"ג, וע"ב דמ"ה, וע"ב דב"ן, כמו
 שביאר היטב הרב ז"ל בשער רפ"ח,
 וכמסודר בכל מקום. ואמנם בענין שמות
 שצרי הכלים עצמם לא נתבאר להדיא מה
 הם, וי"ל להש"ך והפ"ר שניהם הם צחי'
 הכלים והם ב' צחינות שהיו בשצירת
 הכלים, וכפי שיבואר בע"ה.

השבירה היתה בעגולים וביושר דעיגולים שהם מ"ה וב"ן דב"ן, שהם
בחי' פנימיות וחיצוניות, ובחי' זו"ן שבעיגולים

והגה"ק צעל הלכס ז"ל האריך בזה בספריו ליישב העניין, וכן בהשאלות ששלחו חכמי מערב למרן הרש"ט ונגדפס בנה"ט עמדו בזה. והנה לפי דעת מרן הרש"ט צהקדמת רחובות הנהר למה

וב"ן דב"ן הן הן הנשכרים, י"ל דהיתה השצירה ציושר ועיגולים דב"ן, דהיינו עיגולים ויושר דעיגולים, והוא עפ"י הנודע בכ"מ דעיגולים הוא בחי' הנוק' בחי' נפש כמס"כ הרז"ל בכ"מ, והוא בחי' ב"ן, ויושר הוא בחי' ז"א בחי' רוח שהוא בחי' מ"ה, וכיון דמ"ה וב"ן דב"ן הן הנשכרים, נמצא דנעשה השצירה דעיגולים ויושר דעיגולים, ועפ"י יתיישבו רוב ככל השמועות הנראות כסותרות בדברי הרז"ל, די"ל דלעולם היתה השצירה בין דעיגולים ובין ציושר אלא דתרווייהו דעיגולים, וכן ניחא מס"כ שכל היתה השצירה כ"א דעיגולים, לפי דכן הוא האמת דלא נשכרו כ"א עיגולים דעיגולים הנקראים

כולן בכללות נשם עיגולים, לערך מ"ה האמיתי שלא נשכר כלל, וכן מה שנמצא כתוב דלא היתה השצירה כ"א ציושר, י"ל דקרי ליה להאי עיגולים בחי' יושר, לערך העיגולים האמיתיים הכוללים שהם בחי' הנוק' האמיתי ודו"ק ואכמ"ל.

ונמצא דבחי' הכלים הנשכרים מתחלקים אף הם לב' בחי', האחד הוא בחי' היושר שבהן שהוא בחי' היותר פנימית שבכלים בחי' מ"ה (יושר) דב"ן (דעיגולים), והשני הוא בחי' ב"ן דב"ן שהוא העיגולים דעיגולים שהוא בחי' הנוק' דהכלים, אלא שזה יותר פנימי וזה יותר חיצוני.

ה.

י"ל דפנימיות הכלים הם הפ"ר הבאים מאימא, וחיצוניות הכלים הם הש"ך הבאים מאבא

ומעתה י"ל דבחי' החיצוניות שהוא בחי' הנוק' לכלים (עיגולים דעיגולים) הם שמות אלקי"ם, והיינו טעמא משום שהם בחי' הנוק' ונודע בכ"מ לאבא (חכמה) יסד דרתא (נוקבא), כמ"ס ה' בחכמה יסד ארץ, דשורש המלכות בחכמה, והנה ל"ב נתיבות חכמה הם ל"ב שמות אלקי"ם כמס"כ הרב ז"ל בכ"מ (עיי' שעה"כ דף פ"ה ע"ד), ולפי ששורש הנוק' דכלים בחכמה, לפיכך שמותיהם הם ל"ב אלקי"ם שהם ל"ב נתיבות כל אחד כולל מעשרה גימט' ש"ך, ונמצא דבחי' הש"ך ניצולין לאיזדריקו, הוא בחי' הנוק'

שבכלים, ואמנם בחי' היותר פנימית שבכלים, שהם מבחי' היושר שבעיגולים, י"ל דהוא פ"ר שהם מנלפ"ך שהם מאימא, והטעם הוא משום שהם מבחי' ז"א שהוא היושר (דעיגולים) ושורש הז"א מאימא עילאה המולדת להז"א כנודע, בסוד כוונן שמים בתבונה, וה"ג מנלפ"ך שורשם באימא, ונמצא שמות הזכרים שבכלים שהם הבחי' היותר פנימית, בחי' המ"ה שבכלים, הם פ"ר שהם ה"ג מנלפ"ך, ומלבד אלו ב' שמות הכלים עוד זאת עולים שמות הרפ"ח ניצולין, שהם מבחי' ניצולין האורות, וכמבואר.

ז.

הש"ך עולה למ"ן לתבונה והפ"ר למ"ד ליש"ם על דרך עליית הרפ"ח
ניצוצין

והנה ע"ד סידור הרש"ס צעת העלאת הרפ"ח, דבחי' הז"א שהם ע"צ דע"צ וע"צ דס"ג וע"צ דמ"ה שהם בחי' הזכרים עולים בסוד מ"ד ליש"ם, וע"צ דב"ן שהוא בחי' הנוק' עולה בסוד מ"ן לתבונה, כמו כן י"ל בענין זירורי הכלים ועלייתן למ"ן, דבחי' הז"א שהן בחי' הפ"ר דמנפ"ך עולים בסוד מ"ד ליש"ם, ובחי' הנוק' שהם בחי' הש"ך דינים עולים בסוד מ"ן לתבונה, להכי מסתברא לעולים חלקי שברי הכלים עם האורות

כאחד, וכדברי הרש"ס בהקדמת מלך העולם ללעולם מזכרים אורות וכלים כאחד וכנ"ל, (וליישב דברי הרש"ס הגו' עם מש"כ הרז"ל בשער התקון פ"א שאין הכלים עולים במקום האורות, שעמד על זה הרב שם"ן זי"ת ז"ך (סימן ה' עיי"ש דף י"ח), והאש"ל (שער הכדוים פ"א אות ד' (דף טו סוע"ב), והרב מזכיר שלום (עמ' ע"ז), ומעיל אליהו (עמ' קכ"א), ועוד. כתבנו בזה ליישב בס"ד בשעורי הקדמת רחובות הגהר (דף ג' ע"ד שיעור כ"ה) עיי"ש ואכמ"ל).

י.

הט"ם והי"ם יורדים לחב"ד דאו"א ושם נעשה זווג דנשיקין, ויורדין ליסודות או"א שהם ישסו"ת א', ושם נעשה הזיווג ומתחברים שם
כל חלקי האנ"ך

והנה עליית מ"ן זה שכתב הרש"ס שעולין למ"ד ומ"ן דיססו"ת כנ"ל, הוא קודם היחוד וקודם ירידת המוחין לתשלוט הט"ם דב"ן והי"ם דמ"ה החדש, והיינו דקודם ירידת הט"ם והי"ם כבר עלו למ"ד ומ"ן בחי' הרפ"ח, ונתחלקו ע"צ דעס"מ ליש"ם עם בחי' הפ"ר שהן מנפ"ך מחלקי שברי הכלים כמשנ"ת, והע"צ דב"ן דרפ"ח עם בחי' הש"ך דשברי הכלים לתבונה, ועד"ז עולים הציוריים מפראוף לפראוף עד לע"צ וס"ג דא"ק, ומזדווגים ע"צ וס"ג דא"ק ומולידים הט"ם דב"ן מעיניים דא"ק, וי"ם דמ"ה ממלח דא"ק,

ומשתלשלים ויורדים מפראוף לפראוף ע"י זיווגים, וכ"א מניח לעלמו בחי' השייכים לו והגותר מוריד לפראוף התחתון ממנו ע"י זווג, עד שנכנסו המוחין גו או"א.

והנה מתחילה נעשה זווג דנשיקין בין אבא לאימא, והוא הנקרא זווג דחב"ד, ויחוד דנשיקין זה גורם ליחוד מיניה וביה במוחין דאבא בפני עצמו ובמוחין דאימא בפני עצמה, ועי"ז יורדין המוחין מן החב"ד דאו"א ליסודות שלהן שהם בחי' יססו"ת הראשונים אשר שם הוא מקום הזווג, וכמש"כ הרש"ס בסיפור בתיבת אחד (דף ל"ז ל"ח עיי"ש, ונקרא יסודות

בחי' הפ"ר והש"ך כנ"ל, ועם ניאולי האורות שהן הרפ"ח ניאולי, ומאטרפין זה עם זה ונעשין בחי' המוחין דזו"ן. (ובמ"א הארכנו בס"ד בציאור סוד הזוג וענין האנ"ך שהאורות עלו ליסודות א', והגילויאות ליסודות ב', והכלים ליסודות ג', עיי"ש בארכה בשיעורי הקדמת רחוק"נ שיעור כ"ה).

לפי שהוא נה"י לערך אור"א שעל גביו, ומ"מ נקרא חב"ד לפי שישסודות הראשונים בכללותם נקראו חב"ד לערך ישסודות ב' שהם נקראים חג"ת וישסודות ג' שנקראים נה"י, והנה ברדת הט"ס דב"ן והי"ס דמ"ה ליסודות אור"א שהן ישסודות א' הנ"ל, מתחברים אלו הט"ס והי"ס עם שצרי הכלים שהן

יא.

ליישב הסתירה אם מהרפ"ח נעשים הצלמים או המוחין, עפ"ם ההתבללות והחילוף בין מחצב הנשמות והספירות

ובגדלות גמורה בהשלמת כל התיקון הראוי והצריך, ולכאורה הוא דלא כש"כ מרן הרש"ש בהקדמת רחוק"נ (דף ז' ע"ב) וז"ל: סיבת התפילות והמאורות שיקיימו ישראל בכל דוד ודוד שהם הנשמות הנמשכות ממחצב הנשמות, ובאות בכל דור להשלים להעלות הציורים "דמחצב הספירות" והנשמות המתייחסות לאותו הדור וכו', וע"ע שם (דף ג' ע"ג) וז"ל: וע"י התפילות של ישראל מתבררים מצירורי המלכים דזו"ן בבחי' העולמות ומבחי' הנשמות, שעור קצוב בכל תפילה ותפילה וכו'. ועוד בה שלישיה שם לעיל מיניה (דף ג' ע"א) סוד"ה ומדריגה וז"ל: וזה היה בכל פרטי פרופי אבי"ע דמחצב העולמות והנשמות, ורביעי בקודש בהגותיו לשער ז"א (שער י"ז פ"ב אות ב' דף פ"ד ע"ב) וסיים שם וכתב ודלא כדברי ספר שערי הקדושה.

והמפרשים האריכו למעניתם ליישב הסוגיא [ענין מעיל אליהו]

[ונראה להוסיף בע"ה פרפרת נאה בסוגיא דא, והוא דמצינו להרז"ל בכ"מ (ענין שער הגלם פ"א) דהצלמים נעשין מן הרפ"ח ניאולי שנתבררו ועלו מצי"ע ונתקנים וחוזרים בסוד כלמים, וכן הסכים מרן הרש"ש בהקדמת מלביש ערומים (נה"ש כ"ב ע"ד ולהלן), ולכאורה דברים אלו סותרים למש"כ מרן הרש"ש במ"א (ענין הקדמת רחוק"נ דף ט' סוע"א ויש ע"ב) דהציורים הן הן המוחין, וכן הסכים החסדי דוד באות ק"א, ובמ"א טרחנו לבאר וליישב הסוגיות בארכה ואכ"מ, ועתה נראה ליישב, להנה נודע מש"כ מהרח"ו בשער הקדושה (ח"ג שער א' וצ"י) לארבעה מחצבים הם, ואלו הם: מחצב הספירות (אצילות), ומחצב תחתיו מחצב הנשמות (בריאה), ולמטה ממנו מחצב המלאכים (יצירה), ותחתון לכולם מחצב החושך (עשייה). וכתב מהרח"ו דענין שצירת הכלים ומיתת המלכים אינו אלא במחצב הנשמות בלבד, אבל לא במחצב הספירות, דשם הכל הוא בשלמות

עמ' קע"ח, ועיין באתי לגני ח"ג עמ' ל"ג ד"ה במחצב, ועמ' פ"ג, פ"ה. ועיין דב"ט דף ט' ע"ג ע"ד, ועיין סו"ת תורה לשמה להגה"ק הבא"ח סי' תל"ח, וסי' תל"ט עמ' רל"ט, ס', ועיין עוד בספרו רב פעלים בסוד ישרים ח"ב סי' ה' עמ' ק"א, וע"ע בספרו דעת ותבונה פרק י"ט דף ס"ז, ובשמן ששון על הקדמת רחוקה"נ שם, וע"ע מזכיר שלום מערכת הבי"ת אות י"ז עמ' ס"ב].

ועיין לרבינו התו"ח (דף קנ"ח סוע"ב) שעמד בזה וז"ל: ונראה שמורי הרב (הרש"ש) ז"ל סובר שמש"כ הרב ז"ל שיש צירור גם במחצב הספירות, מדבר באצילות (הפרטי) למחצב הגשמות שנקרא ספירות (ר"ל דנקרא מחצב הספירות הגשמות), כמו שנראה בתיקונים, ושם יש צירור. אבל בספירות הגמורות (ר"ל במחצב הספירות הכולל), אין בהם שום חיסרון, ושם נאמר "אם לדקת מה תתן לו" ושם הזווג תדירי וכו'. וכן נאמר שם בשער הקדושה דמוהר"ו זלה"ה, ומו"ה (הרש"ש) ז"ל לא ראה לגלות סוד זה בפירוש אלא בהעלם, עכ"ל.

ועיין עוד בתו"ח שם (דף ע"ג ע"א) וז"ל: וכפי"ז מתיישב כי במקום אחד כתב הרז"ל שיש צירורים ועלייה אף למחצב הספירות, ובמ"א כתב שאין צירורין כ"א למחצב הגשמות, כי הספירות כבר נגמרו להתתקן, אך נראה דבכאן כיוון מו"ה ז"ל להתיר ספק זה, כי זו באצילות (ר"ל מחצב הספירות הכולל), אין בו שום חסרון ושינוי כלל, כי

זה נקרא מחצב הספירות שם' הרז"ל בשעה"כ שנאמר בו "אם לדקת מה תתן לו" וכו', אבל באצילות דבי"ע הכולל שהאצילות שבו (ר"ל מחצב הספירות הפרטי) למחצב הגשמות הכולל) ג"כ נקרא בשם מחצב הספירות, והבי"ע דבי"ע שבו נקרא מחצב הגשמות, ושניהם לריכים תיקון, בין מחצב הספירות ובין מחצב הגשמות של זה אצילות הכולל (ואולי ז"ל בי"ע הכולל) וכו', עכ"ל. וע"ע שם (דף ז' ע"ב).

ועפ"י הקדמה זו י"ל דלעולם הצירורין הן הן המוחין, ר"ל דהצירורין הן מבחי' מחצב הספירות, אלא שאינם כ"א מבחי' הספירות הפרטי למחצב הגשמות הכולל, ולפיכך שפיר קאמר במ"א דהצירורין מהן נעשה הכלמים דר"ל בחי' הגשמות, לפי דאף שהצירורין הן המוחין ר"ל הספירות, מ"מ אינן אלא דגשמות שהן בחי' הכלמים, ונמצא דזה וזה אחת אלא שזה בפרטות וזה בכללות והבן.

והנה עפ"י הדברים שכתבנו לעיל נמצא דהצירורין הם צחי' מחצב הגשמות והם צחי' אנ"ך, וקודם החילוף היו צחי' אצילות שצנשמות, אמנם אחר התיקון והחילוף (הכולל) נעשין צחי' נשמות לאצילות, אמנם הט"ס והי"ס היורדים מרום המעלות הן ממחצב הספירות מבחי' אצילות שצאצילות (מחצב הספירות דהספירות) וע"י הזווג דנשיקין מתחברין צחי' אצילות לאצילות עם צחי' האנ"ך שנגשן לאחר החילוף בי"ע לאצילות].

יב.

הט"ם דב"ן והי"ם דמ"ה החדש מתחלקים בישסו"ת ע"ד התחלקות
האנ"ך של המלכים

כן לפי שהלא חלקי הכלים והרפ"ח
ניזונים דב"ן נכנסו בחי' הע"ב ס"ג מ"ה
שלהן ליס"ס וז"ן שלהם לתבונה,
ואריכים שיתוסף בהן ט"ס העליונות,
ואי נימא כדרך הא' לכל חלקי ט"ס
דב"ן נכנסין גו תבונה, נמלא דבחי'
הניזונים דע"ב ס"ג מ"ה דמלכיות דב"ן
הנמלאים ביס"ס לא נשלמו בט"ס
עליונות, וע"כ דט"ס דבו מתחלק ודחי'
ע"ב ס"ג מ"ה שבו נכנסין ליס"ס,
ומטרפין לע"ב ס"ג מ"ה דמלכיות שבו
שעלו מבי"ע ליס"ס, ודחי' הב"ן דט"ס
דב"ן נכנסין גו תבונה ומטרפין לחלקי
הניזונים דמלכיות דב"ן דב"ן שעלו
מבי"ע.

וביוון שבבחי' התשלום ט"ס דב"ן
בהכרח (לכאורה) לפרש כן, ל"ל
דעד"ז ממש הוא התחלקות הי"ם דמ"ה
החדש, דבחי' ע"ב ס"ג מ"ה שבו נכנסו
ליס"ס ודחי' הב"ן שבו נכנסו לתבונה,
דהרי המ"ה החדש בא לתקן את הב"ן וכל
חלק בב"ן מטרף עם הבחינה שכנגדו
במ"ה החדש, ונמלא עתה שנלכדו כל
חלקי הבירורין עם הט"ס דב"ן והי"ם
דמ"ה ומהן בכללותן נעשים המוחין
לזו"ן.

והנה אלו הט"ס והי"ם המשתלשלים
ויורדים מרום המעלות, לכאורה
מן הראוי לנו לומר שאף הן מתחלקין
וחלקם נכנסים גו יס"ס וחלקם תוך
תבונה, על דרך שביארנו סדר התחלקות
הרפ"ח ניזונים והש"ך והפ"ר דינין דשברי
כלים ליס"ס ולתבונה, ה"נ מן הראוי
שיתחלקו האורות היורדים מרום
המעלות אף הן כסדר הנזכר, להלא
המוחין נעשים מבין שניהם, וז"ע סדר
התחלקות בדיוק לפי אמתת העניין האיד
נעשה, אמנם נראה בזה ב' דרכים והדרך
הב' נראה שפיר טפי.

האחד הוא לאורות דמ"ה החדש שהן
הדבורין נכנסים ליס"ס שהוא
בחי' הדבורא ושם בירורי הז"א (ר"ל חלקי
היושר דעיוגולים) ולאורות הט"ס דב"ן שהן
הנוקבין יורדין לתבונה ששם בירורי הנוק'
(ר"ל חלקי העיוגולים דעיוגולים) ונמלא שנכנסו
כל בחי' הדבורין ביס"ס וכל בחי' הנוק'
בתבונה.

והשני והוא היותר נכון הוא לחלקי
ע"ב ס"ג מ"ה דתשלום ט"ס
דב"ן נכנסין ליס"ס, וחלקי הב"ן דב"ן
נכנסין לתבונה, ללכאורה בהכרח לפרש

יג.

הט"ם והי"ם עם הרפ"ח דעס"מ [מ"ה דמ"ה] והפ"ר [ב"ן דמ"ה]
עומדים בימין ושמאל די"ש"ס, והט"ם והי"ם עם הרפ"ח דב"ן [מ"ה
דב"ן] והש"ך [ב"ן דב"ן] עומדים בימין ושמאל דתבונה

לפני שהן השכרי כלים עצמם ע"כ
עומדים בשמאל ונקראין עפ"י ערך זה
ב"ן דמ"ה (אד שמאל די"ש"ס), ועד"ז סדר
עמידתן בתבונה הוא באופן זה לכל
ימין לתבונה הוא מקום עמידת אורות
הב"ן דמ"ה החדש ובחי' הב"ן דט'
עליונות דב"ן שירדו מרום המעלות,
ועמהם בחי' הגימטריא דע"כ דב"ן
דמלכים דב"ן שעלו מבי"ע, לפי שכולם
בחי' אורות ונקראין מ"ה דב"ן (אד ימין
לתבונה), וכלל השמאל לתבונה עומדים
בירורי הש"ך דהשכרי כלים עצמם
ונקראין ב"ן דב"ן (אד שמאל לתבונה).

והנה צעת שנכנסו כולם גו יסודות י"ל
לסדר עמידתן הוא באופן זה:
כלל ימין די"ש"ס עומדים בחי' האורות
שהם ע"כ ס"ג מ"ה די"ס דמ"ה החדש,
ובחי' ע"כ ס"ג מ"ה דט' עליונות דב"ן
(עפ"י דרך הב' שזכרנו לעיל), ועמהם בחי'
הגימטריא דע"כ דע"כ דע"כ דע"כ
ודע"כ דמ"ה דמלכים דב"ן שעלו
מבי"ע, כולן כלל ימין די"ש"ס, לפי
שכולן בחי' אורות, והם בחי' כל המ"ה
שבי"ש"ס, ונקראין מ"ה דמ"ה (אד ימין
די"ש"ס), וכלל שמאל די"ש"ס עומדים
עתה בחי' הפ"ר שהם ה"ג מנכפ"ך,

יד.

בעת החילוף די"ש"ס"ת מתחלפין צד שמאל די"ש"ס ששם הפ"ר עם
צד ימין דתבונה ששם האורות, ונמצא גו תבונה אחר החילוף פ"ר
בימין וש"ך בשמאל, וממתקין הפ"ר להש"ך

ועד"ז נכללו המוחין לכלל לאימא ונעשה
כולו מצינות וגבורות שהם בן דמ"ה וב"ן
דב"ן וכו'.

ועתה עפ"י סדר עמידתן שנתבאר
לעיל נמצא דבעת החילוף כל
שמאל לאבא (די"ש"ס) שבו נמצאין הפ"ר
דינין (דנקראין דינים לערך המוחין די"ש"ס)
הנקראין ב"ן דמ"ה, מתחלפין עם כל
ימין לאימא ששם בחי' האורות דב"ן

והנה צעת זיווג יסודות נעשה חילוף,
וכש"כ מרן הרש"ש בסידור זכוונת
תיבת אחד דקר"ש (דף ל"ז ע"ב) זכוונת
זיווג יסודות הראשונים וז"ל: אימא
מעלה מ"ן שהם חכמות וחסדים שהם
מ"ה דב"ן וכו' ונותנתם לאבא, ואבא
משפיע מ"ד והם זינות וגבורות שהם ב"ן
דמ"ה וכו' ונותנם לאימא, ועי"ז נכלל
הכלל לאבא ונעשה כולו מחכמות
וחסדים שהם מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן וכו',

החילוף הש"ד, ועלם התחלפותו וכניסתו גו יס"ס
הוא ענין המיתוק, והראשון נראה עיקר).

ועד"ו תבין לשון מרן הרש"ס שכתב
דמעלים הצירורים למ"ן ומ"ד,
ר"ל ליס"ס ותבונה, ונקט לשון מ"ד
לצירורים העולים ליס"ס כיוון דע"י
הזוג, נותן היס"ס להתבונה את שצרי
הכלים שנבררו ועלו אליו, ומש"ה
נקראים הם בשם מ"ד, דכל מה שעולה
ליס"ס נקרא בשם מ"ד כיון דאח"כ נותן
חלקו לתבונה בסוד טיפת המ"ד, וכל
העולה לתבונה נקרא בשם מ"ן וועיין
מש"כ הפת"ע בזה (דף ל"ח סוע"ב, ריש ע"ג)
דמסיים שם וז"ל: ואפשר שכוונתו לעלות
מ"ן לאורך מ"ד ולזה נקט מ"ן ומ"ד,
ולמש"כ לעיל א"ש בלח"ה, וגם מש"כ
הפת"ע בקושיתו שם להוכיח ממש"כ
הרז"ל בשער כ"ט פ"ג וז"ל: אמנם זר"ן
שהם בני או"א הם מעלים מ"ן ז"א לאבא
ונוק' לאימא כנודע וכו', ומשער טנת"א
סופ"ה שכתב כשעולים זר"ן בסוד מ"ן
לאו"א ז"א באבא ונוק' באימא וכו',
ועיי"ש מה שרצה להקשות דממקומות
הג"ל משמע דלא שייך למימר מ"ד ומ"ן
אלא או מ"ן כמש"כ בשער כ"ט, או מ"ד
כמש"כ בשער טנת"א הג"ל. והנה
לדברינו אדרבה עיקר ראיית הרש"ס הוא
ממקומות אלו הגז', דמשם מוכח
דמעלים ז"א לאבא ונוק' לאימא,
ולהרש"ס זה הנקרא מ"ן ומ"ד, דמ"ן הוא
העולה לאימא ומ"ד הוא העולה לאבא
וכנ"ל.

הנקראים מ"ה דב"ן הנמצאין גו תבונה,
והנה לאחר החילוף נמצא דלד ימין
דיס"ס יס בו כל חלקי האורות דע"ב
ס"ג מ"ה, בין אותם שבאו מחדש ובין
אותם שבאו מהצירורין שעלו מבי"ע,
ובלד שמאל יס בו חלקי האורות דב"ן
בין אותם שבאו מחדש ובין דע"ב דב"ן
שעלו מבי"ע, והם מ"ה דמ"ה ומ"ה
דב"ן, ובתבונה יהיה בלד ימין שבה הפ"ר
שהן משצרי הכלים דז"א, ובשמאלה
הש"ך שהן משצרי הכלים דנוק', והם ב"ן
דמ"ה וב"ן דב"ן, וכאשר נמצאין בלד
הנוק' פ"ר בימינה וס"ך בשמאלה
ממתקין הפ"ר להש"ך, וכלומר לך ימין
דתבונה ממתק ללד שמאל שבה, ונמצא
דע"י החילוף ממתק הפ"ר להש"ך, ועד
שכתב מרן הרש"ס בהקדמת ברכת הנותן
לשכוי בינה בנה"ס (דף כב ע"ג) ובסידור
(דף י"ג) דבחי' הב"ן דב"ן נמתקין מבחי'
הב"ן דמ"ה, והיינו אחר החילוף
כדמבואר שם, וה"נ אחר החילוף בחי'
הפ"ר שהוא ב"ן דמ"ה ממתקין לבחי'
הב"ן דב"ן שהוא הש"ך.

ובענין זה באנו לכלל יסוד ביאור עניין
מיתוק הש"ך ע"י הפ"ר שהוא
עפ"ם עניין הזוג והחילוף בכל מקום,
בין בזיווגים הכוללים ובין בזיווגים
הפרטיים, דהכלל והפרט שוין לעולם
בכל מקום, ונמצא דבכל זוג נעשה מיתוק
הש"ך ע"י הפ"ר (ואולי היה אפשר לומר
דבימין התבונה עומדים הש"ך, ובשמאל התבונה
עומדים האורות וע"י החילוף נתחלפו הש"ך עם
הפ"ר ונמצא דבשמאל היס"ס עומדים לאחר

טו.

עניין תיקון הנשמות בימי העומר דייקא, לפי שאז באים המוחין
היותר פנימיים, ועי"כ נתקנים הכלים היותר חיצוניים בדברי בעל
הסולם

קטנים שהם הגה"י על ידי שבאו האורות
היותר גדולים שהם הג"ר ודחו את הו"ק
שיגיעו עד למטה במקום הגה"י. וע"ד
שמאלנו בכוונת קר"ס שנמשכין מוחין
דו"ק כלבד ונכנסים בכלים דחב"ד חג"ת,
ואח"כ בעמידה כשנכנסין המוחין דג"ר
דוחים את המוחין דחג"ת לכלי החג"ת
ואת המוחין דנה"י לכלי הגה"י, כידוע
בכוונת הגדול הגיבור והגורא. ונמצא
דבעת כניסת המוחין היותר עליונים
נדחים המוחין לכלים היותר תחתונים,
והאריך בעניין זה הרב בעל הסולם
בפתיחה לחכמת הקבלה אות כ"ד,
וביארנו ביסוד זה הרבה ענינים, כגון
ענין מעלת פראקף הזמנים יותר מפרקוף
הימים אף שהוא נה"י ופראקף הימים
חג"ת, וכן ענין שורש המלכות, ועוד כו"כ
יסודות המוספים הבנה עמוקה עפ"י
יסוד זה כמבואר באריכות במ"א
ואכמ"ל.

והנה בימי הפסח וימי העומר נתקנים
המוחין היותר פנימיים דכולא
שתא, וכנודע דפסח הוא תיקון פנימיות
השנה ונתקנים בו א"ק ואצ"ע דחסד,
ונמצא דנמשכין בימים אלו המוחין היותר
עליונים דכולא שתא, ועפ"י יכולים
להתקן הכלים היותר קטנים והיותר
חיצוניים, ונודע דד' מחזבים הן כנגד ד'
עולמות (וכנזכר בשערי קדושה למהרש"א),

ומעתה לאחר שביארנו כל זה בע"ה
יתבאר מש"כ הרב ז"ל בשער
הכוונות (דף פ"ה ע"ד) בעניין כוונת מיתוק
הש"ך בימי העומר וז"ל: ומאלו החמישים
שערים שהם ה"ג נמשכות נשמות בני
אדם, כל אחד ואחד נמשך משער פרטי
וכו', ואמר לי מורי ז"ל, כי מזה השער
נמשך שורש נשמתו, ולכן אריך אני לכוון
בשער זה ולא באחרים וכו', ועתה נבאר
סדר הכוונה בספירת העומר, הגה מי
ששורש נשמתו בשער הראשון וכו', ועד"ז
בשאר החמישים שערים כל איש ואיש
היודע שורש נשמתו באיזה שער מהם
הוא יכוון בכוונת השער ההוא וכו' ע"כ.
ומשמע מלשון זה דתיקון ומיתוק הש"ך
דימי העומר הוא לאורך תיקון הנשמות.

ועפ"י הג"ל יתבאר יפה, להנה הש"ך
הוא בחי' הכלים שהם בחי'
החיצוניות, ונודע הכלל דהאורות והכלים
הם בערך הפכי זה מזה, דבעת כניסת
האורות היותר גדולים דייקא אז נתקנים
הכלים היותר קטנים, והטעם הוא כיון
שהאורות נכנסים מעילא לתתא,
וכשבאים רק מקלת מוחין כגון ו"ק הרי
הם נכנסים רק בכלים העליונים של ראש
הפראקף, ואחר שבאים מוחין יותר גדולים
שהם הג"ר של המוחין אז נכנסים בראש
הפראקף ודוחין את המוחין דו"ק עד סוף
הפראקף, ונמצא שנתקנו הכלים היותר

והם מחצב החושך שהוא עולם העשייה, ולפנים ממנו מחצב המלאכים שהוא עולם היצירה, ולפנים ממנו מחצב הנשמות שהוא עולם הבריאה, ולפנים מכולן הוא מחצב הספירות שהוא עולם האצילות. והנה עולם האצילות הוא הנקרא פנימיות לערך ג' עולמות צ"ע שהן נקראין חיצוניות, ונמלא דמחצב הספירות הוא צחי' פנימיות, ומחצב הנשמות הוא צחי' חיצוניות, ומעתה מאחר וצימי העומר נמשכין המוחין היותר עליונים, לפיכך דייקא אז נתקנים הכלים היותר חיצוניים שהן הן צחי' מחצב הנשמות והן צחי' הנוק' האמיתי וכי לעולם כל צחי' פנימיות וחיצוניות בערך הכולל הם צחי' דכר ונוק', וכמו כן כאן בכללות צחי' אצילות ובריאה

שהם מחצב הספירות ומחצב הנשמות הם צחי' דכר ונוק', וכאשר נמשכים המוחין דיותר גדולים ופנימיים במחצב הספירות יכולים להתפשט ולהתחזק צחי' הנוק' היותר חיצונית שהיא צחי' מחצב הנשמות בערך כללות העולמות, ודו"ה. וע"כ צימים אלו דייקא מתקנים הש"ך לצחי' הנשמות שהן היותר חיצוניים, דאע"ג דכלל הזווגים מתקנים הש"ך ע"י הפ"ר כמשנ"ת לעיל דכן הוא בכלל זיווג יסו"ת על ידי חילוף המוחין כנ"ל, מ"מ אינו צחי' הנוק' היותר חיצונית שה"ס מחצב הנשמות, אמנם צימים אלו שגמסכין המוחין היותר עליונים ממילא הכלים אף הן באותו הערך והם צחי' הנשמות צחי' הנוק' האמיתי, והבן.

טז.

הטעם דבזיווג דכ"ד שעות (בנפ"א) ובשבת (במנחה) בירורי המ"ן שלהם הם בבחי עשרה הרוגי מלוכה, לפי שהוא זיווג יותר פנימי ועליון ובבחי לתקן הבירורים היותר קשים ונמוכים

הנשמות המתעצרות אז וכו' ע"י זיווג נפילת אפים עכ"ל.

ועיין מש"כ בש"ס דרוש א' בעניין תפילת השחר אות ט' (דף י"ז ע"ד) להמ"ן אלו הגז' העולים עתה אין זמן עלייתם למ"ן אלא בעת נפילת אפים, ומה שנקראים עתה מ"ן הוא לפי שנתלקטו והוכנו לעלות, ע"כ נקראין כבר עתה מ"ן, דכל הראוי לבילה אין בילה מעכצת בו ועיי"ש עוד. ומדבריו למדנו להזכיר נעשה בא-ל נקמות ה', והעליה נעשית

ובזה תבין עוד מה שסידר מרן הרש"ס בכוונת ה' מלך ה' מלך ה' ימלוד לעולם ועד (בסידור דף ד' ע"א) וז"ל: ויכוון להעלות את המ"ן וכו' מאורות המלכים דמיתו שנבררו עתה ע"י עשרה הרוגי מלכות מ"ן ספירות דעשייה בא"ל נקמות וכו' [פי' באמירת הודו שלפני ה' מלך וגו' בפסוק א-ל נקמות ה' כמ"ס בשעה"כ]. ועיין מש"כ הרב ז"ל דרוש א' דתפילת השחר (דף י"ז ע"א) וז"ל: הואיל הניצוצות המתלקטות נעשה אח"כ צחי' צ"ן למלכות בעת נפילת אפים והוא סוד

נפ"א שאז מפיל עצמו לעשייה ומלקט ומזכר המ"ן שכבר נזכרו מתחילה. ויעוין באתי לגני (עמ' מ"ד) שמה שנקרא בשם לקוט וזכור הוא בשם מושאל, דבאמת כבר נלקט ונזכר ואינו חסר כ"א העלמה לאילנות ועע"ש עמ' ק"ט ק"י.

ונמצא דזכור לא-ל נקמות וה' מלך הוא לזוג נפ"א, ונדע שהזוג נפ"א הוא זוג דז"ן דכ"ד שעות שהוא זוג עליון דחצ"ד לכללות אותו יום (נעמ"כ ע"ז בארובה דמ"א בביאור הזוג דכ"ד שעות שהוא בחי' זוג דחצ"ד לערך הזוג דש' שעות שהוא זוג דחג"ת, וכע"ז כתב הרש"ש בהגהותיו בשער העקודים, ואכמ"ל), וזוג זה דכ"ד שעות הוא הזוג היותר עליון והיותר פנימי, ומעתה י"ל דמאחר שהוא הזוג היותר עליון, ע"כ דייקא בו, מכוונים לנשמות עשרה הרוגי מלוכה, שבחסם להעלות הבירורים היותר חיוניים, והוא מעין זוג לכורך תיקון הנשמות שבימי העומר הג"ל.

ואמנם מה שסידר שם בסידור זכוונת ה' מלך המתקת מנלפ"ך כפולות, ולמה לא ממתיק בחי' הש"ך, י"ל דהנה נודע די' הרוגי מלוכה אינן יכולים לעלות לגמרי, כמ"כ הרז"ל (שעה"כ י"ז ע"ז) וז"ל: וזה הטעם שהוצרכו ליהרג אותם עשרה אצירי ישראל, כדי שיוכלו

ללקוט אותם הנילוות שבעשיה ביום שנהרגו עד ביאת המשיח לכורך ליקוט הבירורים, ולכך י"ל דבחי' הש"ך (הפרטי) שבש"ך נשאר לעולם למטה עד ביאת המשיח, אמנם בחי' המנלפ"ך (הפרטי) שבש"ך הוא העולה בסוד מ"ן, והוא בחי' המנלפ"ך שהוא בחי' הזכר שבנקבה אשר היא הש"ך דבחי' הכלים כמשנ"ת, או י"ל דכיוון דהש"ך נשאר בעשייה וכו"ל, ע"כ בהכרח עולים המנלפ"ך שהם היותר פנימיים בסוד מ"ן, והם בחי' הזכר דבחי' הכלים.

ועד"ז ג"כ בה' מלך דשבת שאף הוא לכורך זוג דז"ן דכ"ד שעות הנעשה ביום השבת, דלע"פ שאין בו תחנון נעשה בו זוג דכ"ד שעות בחזרת מנחה דשבת, וכש"כ הרז"ל בשעה"כ (דף ע"ה ע"ד) וז"ל: נמצא עתה כי בחזרת תפילת מנחה הוא דוגמת תפילת אפים דשחרית בחול ע"ש, (וועין פתח עיניים דף ב"ן ע"ד ד"ה וענין שעמד בזה והניח בל"ע, אמנם עיין בהגה"ה בסידור שבת (הגדפס) ח"ב (דף כ ע"א) ונדפס בסידור רחוק"נ חלק שחרית דשבת עמ' ע"ט שאין כנ"ל, ולפי שב' זוגים אלו דתחנון ודחזרת מנחה דשבת שהם דכ"ד שעות הם הזוגים היותר עליונים דוגמת פסח וימי העומר, לפיכך דוקא נתקנים הכלים היותר חיוניים דבחי' הנשמות והבן.

יז.

הוכחה מדברי הרב ז"ל דהש"ך בחי' חיצונית והפ"ר בחי' פנימית

והנה מה שאמרנו לעיל דבחי' הש"ך הוא הבחי' היותר חיונית מבחי' הכלים, ובחי' המנלפ"ך הוא היותר פנימי, כן נראה מדברי הרב ז"ל בשער

טנת"א (דף כ"ג ע"ב) וז"ל: כי ודאי טיפת אימא לא היה רק חומר יבש רק קצת חיות בתוכה הנקרא הבל דגרמי, והם סוד ש"ך ניאזין דנפקי מחכמה דהיינו אבא כנודע אכלינו, כי זה הוא מחובר חיבור גמור בעצמות אחר המיתה, אך הגפץ שהוא מלד אימא, חופפת עליהם מלמעלה

בסוד "ונפשו עליו תאכל" עליו דייקא וכו' וכו', ועיי"ש עוד. וזיאר הדברים דבחי' הש"ך ניאזין הוא היותר חילונית והוא מחובר עם העצמות ואינו מסתלק מן הקצר, והוא דחי' הבלא דגרמי, ודחי' הפ"ר מנלפ"ך הוא היותר פנימי והוא חופף ע"ג ואינו מחובר ממס, והבן.

יה.

ביאור מיתוק הש"ך והפ"ר בכוונת פותח את ידך

והנה יעויין בסידור מנן הרש"ש ז"ל בהקדמת כוונת פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (דף י"ב ע"א) וז"ל: ל'כל חי רצון יכוין כי ר"ת הוא רח"ל, שהיא מספר ב' פעמים דמע"ה, תרין דרגין שבה, שהם ב' כחות הדין ש"ך ופ"ר המונעים הפרנסה וכו' עכ"ל. ועי' בדף ל"ח ע"א שזייר כך הכוונה למתק ה' פעמים דין שהם ש"ך וה' אותיות מנלפ"ך שהם פ"ר עי"ש. והענין יתבאר לפי מש"כ

דהש"ך והפ"ר הם דחי' שצרי הכלים, דע"כ דייקא התם עיקר הדמעות והיגון ואנחה, והם הגרמזים דבחי' רח"ל שה"ס דחי' הנוק' אשר בה עיקר דחי' השבירה שהיתה במלכויות דב"ן וגם כל דחי' הכלים עצמם שהם הש"ך והפ"ר בערך האורות הם דחי' יותר חילונית ודחי' נוק' בסוד ב' פעמים דמע"ה הגרמז במספר רח"ל, וע"כ מכוונים שם להמתיקם, והבן.

יט.

ביאור המתקנות הש"ך והפ"ר הנעשים בסדר התפילה.

ועתה נתנה ראש ונשובה ליישב סדר כניסת המוחין והמתקות הש"ך והמנלפ"ך הנעשים בקר"ש ובעמידה וזה סדרן: הגה הראשון הוא הגזכר בק"ש בתיבת אחד (דף ל"ה ע"ב) בעת העלאת הרפ"ח ניאזין למ"ן אל הנוק' דאצילות העומדת בדריאה, וכתב הרש"ש להמשיך לה ייא"י דס"ג מכתר וחכמה דאימא והם כמספר א-ל בסוד חסד א-ל, ויכוון להמתיק בו את הב"פ ש"ך ש"ך דינים

דזו"ן הגללים אח"כ בה, ועי"ז מתמלא שם אדנ"י שבה שהוא בגימ' תרע"א כמס' ב"פ ש"ך ש"ך וייא"י ע"כ.

השני באדנ"י שפתי תפתח (דף נ"ב ע"ב) ששם נמתקין ה"פ דין ע"י ה' אלפין דחמשה שמות אהי"ה שבאימא שהם ה"ג מנלפ"ך, ועוד לה שלישה בתיבות למען שמו באהבה אחר צנין המלכות דנוק' ע"י אלפ"א בית"א

לחטב"ת, (דף ע"א ע"ב) נותן לה הז"א כ"ב
 אתוון ומנכפ"ך, והוא חותם הראשון
 הנקרא ירושלים, ורביעי בקודש בתיבת
 באהבה אחר הנסירה לוקחת הנוק' כ"ב
 אתוון ומנכפ"ך אחרים ע"י אימא עילאה,
 והוא חותם היותר פנימי הנקרא ליון,
 וחותם הראשון לירושלים שהיה ביסוד
 נדחה אל המלכות דנוק'. וכתב שם
 בזה"ל: ועתה נקראת נער"ה כי ה"ג
 שקבלה על ידי ז"א שהם ה' פעמים די"ן,
 מתמתקין על ידי ה"ג מנכפ"ך שקבלה על
 ידי אימא, והם ה' אלפי"ן, ונעשית ה"פ
 אדנ"י וכו', ובזה הנערה באה אל פני
 המלך שננסרה ובאה לפני ז"א, עכ"ל.
 ומסודר שם לכוון בה' שמות אדנ"י שהם
 בחי' הש"ך שנעשה שכ"ה בסוד נער"ה.
 ואחר כוונה זו עולים זו"ן בחיק או"א
 לזיווג דכלי שהוא לכוון כלי היסוד דידה.
 ובשים שלום בעת גמר כניסת המוחין
 דפנים, אז נעשה היחוד הגמור דפנים
 בפנים. וכל בחי' אלו כריכים ביאור רב
 מה ענינו של כל בחי' ובחי' מהש"ך
 ומהפ"ר הנזכרות בכל הכוונות הנ"ל.

והנה מתחילה היה נראה לכאורה
 ביישוב הסוגיא, דבתיבת אחד
 הנ"ל הוא תחילת המיתוק, דבעודה
 בצריאה ממשיכין לה תלת יודי"ן ואל"ף
 דס"ג למתק את הש"ך [בסוד חסד א-ל]
 כדי שיוכלו אח"כ לעלות לז"א ומשם
 לעלות ליסוד"ת ללורך תיקונם, וכמבואר
 לעיל דהש"ך והפ"ר עולים להתתקן
 ביסוד"ת (הש"ך לתבונה והפ"ר ליס"ס), ועתה
 נמתקין תחילה בהיותם חונים בנוק' כדי
 שיוכלו אח"כ לעלות ולהיכנס ולהתמתק

ביסוד"ת. ומה שהם ב"פ ש"ך לפי שבעת
 שצירת הכלים נפלו ונשברו מלכי זו"ן שהן
 ב' פרלופים, ונמלא לעתה נמלאין בבי"ע
 שצרי כלים דז"א ושצרי כלים דנוק',
 ותרווייהו עולים להתתקן ולהשתלם בסוד
 שלמות המשכת המוחין דז"ן, ואע"ג
 שנתבאר לעיל דהש"ך הם בחי' הנוקדין
 והפ"ר בחי' הדכורין מ"מ הרי כל אחד
 כלול משניהם בסוד מ"ה וב"ן דמ"ה
 ומ"ה וב"ן דב"ן, (ובזה תבין דכל דברינו עד
 עתה בענין הפ"ר והש"ך וכו' כולן הן כפולים,
 דכל הגאמר לעיל ישנו בין בז"א ובין בנוק',
 דהש"ך דתרווייהו עולים לתבונה והפ"ר דתרווייהו
 עולים ליס"ס וכנ"ל, והבין).

והנה מלאנו עוד כוונה של מיתוק הש"ך
 דינים והוא בצרכת השיבה שופטנו
 כמ"ס בשעה"כ (דף ל"ו ע"ג) והביאה
 הרש"ס בסידור (דף כ"ד ע"ב) וז"ל: השיבה
 שופטנו כבראשונה ר"ת שכ"ה, [שהם]
 דינים זכרים שביסודה, וימתיקם בהוי"ה
 הרמוזה בר"ת ויועלינו כבתחילה, עכ"ל.
 וז"ל דזהו גמר מיתוקם ותיקונם, והוא
 לאחר גמר המשכת המוחין דפנים
 [דחכמה] שהוא בצרכת השיבה שופטנו
 שנכנסים המוחין ביסוד דז"א וביסוד
 דנוק', [קודם שנכנסין ונמשכין הכתרים
 בצרכת המינים שהוא בחי' הגשיקין], אז
 דייקא מקבלת השכ"ה דינים הזכרים
 ביסודה ונמתקים בהוי"ה.

והנה באדנ"י שפתי תפתח חזינו דיש לה
 להנוק' ה"פ דין ומכוונים
 להמתיקם ולעשותם ה"פ אדנ"י, וז"ב
 אימתי נכנסו בה ה"פ דין, ללא מלינו
 שמקבלת מהז"א מוחין עד הנה, איברא

דיתיישב הדבר עפ"ימס"כ הרז"ל בשער הפסוקים לאף קודם היחוד בע"כ ד"ש לה להנוק' מוחין, דהא חזינן ש"ס זה חיות והאיד אפ"ר שיהיה זה חיות ללא מוחין, וע"כ לאף טרם היחוד מקבלת מוחין מהז"א, והוא לתיכף בתחילת כניסת המוחין דיניקה (או בעיבור) לז"א, מיד נתן זה הארה לז"א חיותה וקיומה. ומעתה י"ל לאחר שבק"ס בתיבת אחד נכנסו בז"א המוחין דו"ק לגלות, א"כ מיד נתן זה מאלו המוחין לז"א קיומה וחיותה, ולפי"ז י"ל דמוחין אלו הם ה"פ די"ן הגז' זה' שפתי תפתח.

ואמנם לפי"ז מס"כ בתיבת אחד בכוונת מיתוק הב"פ ש"ך הג"ל (ז"ה ע"ב) דעי"ז מתמלא שם אלנ"י שבה שהוא בגי' תרע"א, ל"ל דאינו נעשה עתה ממס' דהא טרם נכנסו המוחין בז"א, דעדיין הרפ"ח עתה בדרך עלייתם בסוד מ"ן ומ"ד,

וכיוון שעדיין לא נכנסו בז"א, ממילא אף הנוק' עדיין אין זה מוחין, אלא ר"ל דבסמוך כאשר יכנסו המוחין דו"ק לז"א תתמלא הנוק' ויאיר זה שם אלנ"י שבה שהוא גימט' תרע"א, והיינו טעמא לפי דמיד בכניסת הו"ק גו ז"א יתן מהם לנוק' לז"א קיומה וחיותה כמסנ"ת, והוא בכח המיתוק הנעשה בתיבת אחד בהיותה בצריאה, שהוא תחילת המיתוק וכמבואר, אבל עתה בהיותה נקודה בצריאה אין לומר זה שנתמלאה.

ובדוחק י"ל דכיוון שהרפ"ח והכלים אחר התיקון יעשה זהם מוחין, דהבירורין הן הן המוחין, א"כ אף עתה כאשר הם חונים לשעה גו נוקבא בהיותה בצריאה, לפיכך נקראת באיזה בחינה שנתמלאת לפי שהוא מעין המילוי שנתמלא לעתיד.

ב.

בחי' הגבורות והמיתוקים שמק"ש עד באהבה יש לבארם ע"ד סדר שלם של מוחין דמ"ה ודב"ן

יותר פנימית שהוא בחי' ב"ן דמ"ה, לאחר החילוף נעשית אימא כלולה מב"ן דב"ן בשמאלה וב"ן דמ"ה בימינה, ואבא ממ"ה דמ"ה בימינו ומ"ה דב"ן בשמאלו כידוע. ושוב בתיבת באהבה שמקבלת הנוק' מנלפ"ך שני מאימא והוא חותם ליון, י"ל שהוא בחי' מ"ה דב"ן, והנה עפ"י סדר זה נמצא דבזווג כללי ורוחא שבחיק או"א נותן זה בחי' מ"ה דמ"ה. ועיין היטב בדברי הרב ז"ל בשער רפ"ח פ"ה (ע"ח דף פ"ח ע"ב).

והנה יס' לבאר ד' בחי' הגבורות שמלינו בסדר התפלה עד באהבה הם בפרטות סדר שלם של מוחין ע"ד שמלינו בכללות, והוא שהמוחין שמקבלת הנוק' מהז"א בקר"ס שהם ה"פ דין, אלו הם תחילת המוחין דב"ן דב"ן שהם המוחין היותר חיצוניים, אמנם גמר כניסת המוחין דב"ן דב"ן הוא זה' שפתי תפתח ע"י ה' אלפין באה"ה והוא גמר המוחין דב"ן דב"ן, והמנלפ"ך וכ"כ אתוון שמקבלת מהז"א בלמען שמו הם בחי'

איברא דמהלך זה נסתר ממס"כ מרן הרש"ש בהגהותיו לשער כ"ה פ"ב (דף ו' ע"ג אות א') לכתב שם הרז"ל [בריש ע"ג] וז"ל: ודע שאלו הד' חותמות הגז' בכוונת נעילת יו"כ אינן נשלמים יחד, אלא בהיותן אב"א אז לוקחת כל החותם הד' הגרוע וכו', וא"כ תחילה נכנסה הארת החותם עם הגבורות דשייכי לחלק המלכות, ואלו ירדו ביסוד שלה, ויהא חותם ירושלים השייד לחלה המלכות

שירד ונדחה למלכות אחר כניסת חותם הב', ונקרא ירושלים שהוא היותר חיטון, והב' נקרא ל"ת ב' ומנפ"ך ב' שביסוד שלה (והוא מאימא ונקרא חיטון), והראשון הם בחי' גבורות שבגבורות, והב' ביסוד הם חסדים שבגבורות, והם ה' דמים טמאים וה' דמים טהורים, מנפ"ך כפול, וכולם גבורות כנ"ל, עכ"ל הרב ז"ל.

ובתב מרן הרש"ש בהגותיו שם וז"ל: ר"ל שהראשון הוא ב"ן דב"ן והשני ב"ן דמ"ה, והראשון לקחתו דרך האחור ע"י ז"א, והשני לקחתו בנסירה ע"י אימא, עכ"ל. וכיון דס"ל למרן הרש"ש לחותם הראשון הנכנס ע"י ז"א בתיבות למען שמו הוא בחי' ב"ן דב"ן, וחותם הב' בתיבות בלהבה הנכנס ע"י אימא הוא בחי' ב"ן דמ"ה, (ודלג כמש"כ לעיל דה' שפתי תפתח הוא בחי' ב"ן דב"ן ויחד עם ה"פ דין הגמגמ בק"ש) ולמען שמו הוא ב"ן דמ"ה, וחותם הב' בתיבות הוא מ"ה דב"ן, וע"כ דה' שפתי תפתח עם למען שמו חדל המסכה אריכתא הן, דמתחילה מקבלת ע"י ז"א ה"פ דין והוא בק"ש תיכף בקבלת הז"א מוחין דו"ק והן לצורך חיותה, ושוב אח"כ בתיבות ה' שפתי תפתח מקבלת מיתוק דה' אלפין והן מנפ"ך דמוחין דב"ן דב"ן, ואינם אלא תחילת המוחין דב"ן דב"ן, אמנם תשלוס המוחין דב"ן דב"ן הוא בתיבות למען שמו שאז מקבלת חותם הא' ומנפ"ך מז"א, ואח"כ בעת הנסירה מקבלת מנפ"ך חותם הב' ע"י אימא והוא בחי' ב"ן דמ"ה, ומה שמקבלת בתיבת ברוך (דף נ"ה ע"א) יכוון להמשיך הארת כ"ב אתוון

מיסוד לאימא וכו' לנוק', להמשיך הארת ה"ג מנפ"ך מהארת יסוד לאימא וכו' ליסוד דז"א, וכן בתיבת אתה (נ"ו ע"ב) יכוון להמשיך לנוק' כ"ב אתוון וכו' וה"ג עצמם הרמוזים בה' של עתה והארת ה"ח וכו'.

ומדברי הרש"ש האמורים יאל להם להסם משמעון ובחתי לגני ועלי נהר ועוד להכריח דה' שפתי תפתח ולמען שמו חדל המסכה אריכתא הוא וכנ"ל, וכולן הן בחי' ב"ן דב"ן, אלא למש"כ לעיל הנה עוד טרם ה' שפתי תפתח כבר קיבלה מן הז"א ה"פ דין לצורך קיומה וחיותה.

ועפ"י נמצא דבזווג כלי ורוחא שהוא ביאה ראשונה מקבלת מוחין דמ"ה דב"ן, ובזווג דפב"פ בשים שלום מקבלת מוחין דמ"ה דמ"ה, וכמש"כ מרן הרש"ש בשער אנ"ך פ"ז אות א' (דף ט"ג ע"ד) מדברי רז"ל בשער המוחין בפ"ט (דף ק' ע"ד) דבביאה ראשונה נותן לה מ"ה דב"ן ובביאה שניה (ר"ל דפב"פ) נותן לה מ"ה דמ"ה.

ועיין מה שבארנו בזה בקונטרס "ים החכמה" (פורים תשס"א) דבזווג דכלי ורוחא נותן לה בחי' מ"ה דב"ן דמוחין דאחור, ומחלית מן המוחין דפנים שהם ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, (ובערך הכולל אלו המוחין דפנים יקראו מ"ה דב"ן, וכמבואר לעיל דעפ"י ערך הכולל נמצא דמוחין דאחור נקראים ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, ומוחין דפנים מ"ה דב"ן ומ"ה דמ"ה, ונמצא דבזווג דכלי ורוחא נותן בה מוחין דמ"ה דב"ן דאחור בערך הפרט, וכן

מוחין דמ"ה דב"ן דפנים בערך הכולל, ובערך הפרט הן ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן דפנים) ובזווג להולדה דפצ"פ בשים שלום נותן זה תשלום מוחין לאחר הנותרים שעדיין לא נכנסו זה והן מוחין דמ"ה דמ"ה לאחר, וכן מחלית הב' למוחין דפנים שהן מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן, (ובערך הכולל יקראו חלק המוחין דפנים מ"ה דמ"ה, וארוחנא בזה מה שיש לעורר בזה דהנה לשיטת המפרשים דס"ל דבקבלת כל תשלום המוחין לאחר שהם מ"ה דב"ן ומ"ה דמ"ה לאחר בזווג לכלי ורוחא, ובעת זווג להולדה מקבלת כל הד' בחינות שהם ב"ן דב"ן וב"ן דמ"ה, מ"ה דב"ן ומ"ה דמ"ה במוחין דפנים, א"כ ז"ע אמאי נקראין הזווג דביאה א' בשם מ"ה דב"ן והזווג להולדה בשם מ"ה דמ"ה, וכי היכן מצינו ערכי הכינויים בכה"ג שנראה

לכאורה כנטולי סדר כלל, אמנם למש"כ אתי שפיר דע"כ נקרא זווג דביאה א' בשם מ"ה דב"ן לפי שבו נכנסין זה מוחין דמ"ה דב"ן לאחר, וכן זווג דפצ"פ נקרא בשם מ"ה דמ"ה לפי שאז נכנסין מוחין דמ"ה דמ"ה לאחר, וגם י"ל עוד למאחר ובזווג דביאה א' מקבלת מחלית המוחין דפנים הנקראין בכללותם בערך הכולל מ"ה דב"ן ומ"ה דמ"ה, וממילא י"ל דמשום הכי נקרא זווג דביאה א' בשם מ"ה דב"ן, לפי שנכנסין בו מחלית מוחין דפנים הנקראין מ"ה דב"ן בערך הכולל, וכן בזווג דפצ"פ מאחר ונכנסין בו מחלית הב' למוחין דפנים הנקראין מ"ה דמ"ה בערך הכולל לפיכך נקרא בשם מ"ה דמ"ה, וכבר הארכנו בזה בקונטרס יס החכמה הנ"ל קחנו משם, אלא שבכאן הוספנו בזה מעט נוסף לבאר בב' אנפין (נהירין).

בג.

ביאור התו"ח על דברי הרש"ש בעומק פרטי המדרגות הנ"ל הנתקנות בסדר התפלה

ועתה נלכה ונסובה לדבר מרן השמ"ש בשכ"ה פ"ב הג"ל, ובשער י"ט שער אנ"ך פ"ז (דף ז"ג ע"ב), והוצא בתו"ח (דף קנ"ה ע"א) וז"ל: התו"ח בתוספת ביאור: כתב עוד מו"ה ז"ל מש"כ בשער י"ט שער אנ"ך פ"ז וז"ל: ואח"כ נותן לה ב"ן דמ"ה דביאה ראשונה ואח"כ דביאה שניה נותן מ"ה דב"ן שהוא סוד ה"ח לאימא עכ"ל, (וכן הוא לשון הרז"ל שם) וע"ז כתב הרש"ש וז"ע כי בפ"ט שער כ' שער המוחין כתב שתחילה נותן לה הארת ב"ן דב"ן וב"ן דמ"ה, ואח"כ בנסירה לוקחת עצמותן וזה לאורך בנין גופא לנוק', ואח"כ דביאה א' נותן לה מ"ה דב"ן

ובזווג ב' נותן לה מ"ה דמ"ה (וקשה ליה למרן הרש"ש דהנה בשער אנ"ך כתב הרז"ל דביאה א' נותן לה ב"ן דב"ן ובביאה ב' ב"ן דב"ן, ובשער המוחין לא כן משמע כ"א דביאה א' נותן לה הארת מ"ה דב"ן ובביאה ב' נותן לה מ"ה דמ"ה).

שם בתו"ח: כתב מו"ה ז"ל על מש"כ שער דרושי האלם פ"ב על מש"כ (הרז"ל) בתוך הכללים (כללי החו"ג כלל ד') וז"ל: והנה תחילה לוקחת הארת החותם עם הגבורות דשייכי לחלק המלכות וכו', ר"ל שהראשון (החותם הא') הוא ב"ן דב"ן ולוקחתו ע"י ז"א (בחיבות למען שמו), והב'

הוא ב"ן דמ"ה ולקחתו ע"י אימא
 בנסירה, ול"ע כי בפי"ט משער המוחין
 כתב כי בהיותם אב"א לוקחת הארת
 שניהם (בתיבות למען שמו) ואח"כ בנסירה
 לוקחת עצמות שניהם והם הב' חותמות
 עכ"ל (מין הרש"ש, ומכאן דברי התו"ח ליישב
 זאת), והנה מש"כ שצביאה ראשונה
 לעשותה כלי נותן לה ב"ן דב"ן, הכוונה
 היא פשוטה שאימא יס לה מ"ה וב"ן
 דב"ן

[ודע כי כל דברי התו"ח הכא הם
 בחילוף כללי דזווג הכולל,
 שתחילה קודם החילוף היה לו לאבא
 מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן ואימא ב"ן דמ"ה
 וב"ן דב"ן, ואחר החילוף נעשה אבא
 כולל ממ"ה וב"ן דמ"ה ואימא ממ"ה
 וב"ן דב"ן, וע"כ אל תתמה בדברי התו"ח
 מכאן והילך שגראה כמהפך הדברים
 ממה שכתבנו עד כאן, לפי שחילוף דזווג
 הכללי ודזווג הפרטי הפוכים הם זה
 מזה, וכנודע מדברי מין הרש"ש
 בהגותיו לשער אנ"ך פ"ו ובכ"מ,
 ובדברי התו"ח דף קנ"ד ע"ב, והארכנו
 צביאור הדברים בקונטרס ים החכמה
 פורים תשס"א, וכיוון דדברי התו"ח הכא
 הם בזווג הכולל כמש"כ להלן, ע"כ
 תמצא בדבריו שאבא כולל אחר החילוף
 ממ"ה וב"ן דמ"ה ואימא ממ"ה וב"ן
 דב"ן, וזכור כלל זה].

והנה הב"ן דב"ן ניתן לה תחילה עם
 הז"א (והוא בלמען שמו שמקבלת
 המנפץ והוא חותם הא' הנקרא ירושלים
 מז"א) והמ"ה דב"ן דב"ן בנסירה ע"י
 אימא (והוא בתיבת באהבה והוא חותם הב')

דנקרא ציון), ומש"כ רבינו התו"ח מ"ה
 דב"ן דב"ן ר"ל מ"ה דב"ן לאימא יס לה
 מ"ה וב"ן דב"ן, ומתחילה נותנת ב"ן
 דב"ן ואח"כ בנסירה מ"ה דב"ן, ומה
 שהוסיף התו"ח דב"ן שני הוא לפי
 דמיירי כאן בשורש ב"ן שכולו גבורות
 וכמבואר בדבריו בסמוך, וע"כ מוסיף
 בכל מקום תיבת דב"ן (א"נ י"ל דכיוון
 דמיירי כאן במוחין לאחר ע"כ קרי להו
 להאחר בכללות בשם ב"ן) אמנם העיקר
 הוא דמקבלת הגוף בנסירה מ"ה דב"ן
 והב"ן דמ"ה דב"ן (ר"ל ב"ן דמ"ה דגבורות
 דמיירי הכא בגבורות וע"כ ר"ל ב"ן דמ"ה דב"ן
 הכולל, או לפי דמיירי במוחין לאחר הנקרא
 ב"ן הכולל, ועכ"פ כוונתו למ"ה דב"ן) צביאה
 ראשונה לעשותה כלי (בתיבת באהבה) זהו
 שכתב בפי"ז לשער אנ"ך שנותן לה הב"ן
 דב"ן לעשותה כלי שהוא הב"ן דמ"ה
 דב"ן, ששם מדבר על הנשמות הבאים
 משורש קין שכולם בחי' ב"ן ודבזה
 מתיישב מה שהקשה הרש"ש ממש"כ
 הרז"ל בשער אנ"ך פ"ז שבזווג דכלי
 ורוחא נותן לה ב"ן דב"ן, והוא ללא
 כמבואר בשער המוחין נותן זה ב"ן
 דמ"ה, די"ל דלעולם נותן לה ב"ן דמ"ה
 (בחילוף הכולל וכנ"ל) ומה דקרי ליה ב"ן
 דב"ן לפי שהוא ב"ן דמ"ה דב"ן וכלומר
 ב"ן דמ"ה דגבורות לשורש קין הנקרא
 ב"ן הכולל, אמנם באמת בפרטות הד'
 מוחין הוא ב"ן דמ"ה].

ואח"כ צביאה שניה (שהוא בשם שלום
 והוא זווג דפצ"פ) נותן לה המ"ה
 דמ"ה דב"ן (ר"ל דנותן לה מ"ה דמ"ה
 דגבורות קין הנקרא דב"ן, אמנם לעולם הוא

בחי' מ"ה דמ"ה, וכס"כ בשער המוחין פ"ט, ומה דקרי ליה מ"ה דב"ן לפי שהתם מיירי בבחי' הגבורות קין הנקרא ב"ן הכולל, והנה עד עתה נתקיימו ב' השמועות לשער המוחין פ"ט ולשער אנ"ך פ"ז, ועדיין פש גבן ליישב קושיית הרש"ש בשער כ"ה פ"ב דכתב שם דתחילה (ר"ל בחיבת למען שמו) לוקחת חותם הא' מז"א והוא

ב"ן דב"ן, ואח"כ (בחיבת זאהבה) צעת הנסירה לוקחת חותם הב' מאימא והוא ב"ן דמ"ה, ובשער המוחין פ"ט כתב הרז"ל דתחילה נתן לה הארות ב"ן דב"ן וב"ן דמ"ה, ואח"כ בנסירה בחותם הב' לוקחת עלמות המוחין דב"ן דב"ן דב"ן דמ"ה.

כד.

הרחבת ביאור דברי התו"ח עפ"ם התבללות והחילוף הנעשה בכל פרט ובכל בחינה

והנה טרם נבוא לכלל הישוב שמיישב רבינו התו"ח, בהקדם לבאר הקדמה אחת ועל פיה יעלו ויבואו דברי התו"ח יפה, והוא נודע בכמה מקומות דהארה הנזכר בכ"מ בדברי הרז"ל ר"ל ו"ק או בחי' מלכות או בחי' ב"ן, ועלמות הנזכר בכ"מ הוא בחי' ג"ר או ט"ס עליונות או בחי' מ"ה, (ועיין במש"כ השד"ה בעניין הרשימו והעלמות דמוחין דגלות ב' דאבא הנכנסין ביום ו' וביום ז' לכל שבוע דימי הספירה, דרשימו הוא ו"ק ועלמות הוא ג"ר, וכן בכמה מקומות כן הוא), ועוד נודע דלהרש"ש ג"ר הנזכר בכל מקום הוא ג"ר דג"ר וג"ר דו"ק, וו"ק הנזכר בכ"מ הוא ו"ק דג"ר וו"ק דו"ק, והוא בסוד החילוף כנודע, ועיין במש"כ רבינו התו"ח (דף נ"א ע"ב) ליישב מה שמצינו להרש"ש בנה"ש בעניין הנענועים דבג' ימים הראשונים נתקנים חג"ת ונה"י דחג"ת, ובג' ימים אחרונים חג"ת ונה"י דנה"י, וקשה ליה להתו"ח

ממה שמצינו בסידור הק' שסידר בג' ימים הראשונים חג"ת דחג"ת וחג"ת דנה"י, ובג' ימים אחרונים נה"י דחג"ת ונה"י דנה"י, וכתב התו"ח שם ליישב וז"ל: היינו הך שהחג"ת דנה"י נעשה נה"י דחג"ת ונה"י דחג"ת נעשה חג"ת דנה"י, עכ"ל. ובין הוא בכוונת המשכת החו"ג לעומר שג' חסדים הראשונים הם לחג"ת דחג"ת וחג"ת דנה"י, וב' חסדים אחרונים הם לנה"י דחג"ת ונה"י דנה"י, וסדר זה יובן היטב עפ"י סוד החילוף הנעשה בכללות ובפרטות עד הפרט אחרון, דכל שמאל דימין מתחלף עם ימין דשמאל ע"ד החילוף הנעשה באבא ואימא, דגבורות לאבא מתחלפים עם חסדים דאימא כן הוא בכל פרט ופרט, ועד"מ חג"ת ונה"י הכוללים שלכל אחד מהן חג"ת ונה"י פרטיים ונמצא סדרן באופן זה:

שכב

ים

שיעור ה'

החכמה

פרצוף חג"ת		פרצוף נה"י		
קודם	חג"ת	נה"י	חג"ת	
החילוף	דחג"ת	דנה"י	דחג"ת	
אחר	חג"ת	נה"י	חג"ת	
החילוף	דחג"ת	דנה"י	דחג"ת	

ועד"ז ממש הוא בכל ג"ר וו"ק באופן זה:

ג"ר		ו"ק		
קודם	ג"ר	ו"ק	ג"ר	
החילוף	דג"ר	דו"ק	דג"ר	
אחר	ג"ר	ו"ק	ג"ר	
החילוף	דג"ר	דו"ק	דג"ר	

וביאור הדברים הוא זה: כל פרצוף היניקה מגדיל תיכף להעיצור, וכן הגדלות מגדיל להעיצור והיניקה, עד שנמצא שאחר שנכנסו מוחין דיניקה עומדים ב' פרופים חג"ת ונה"י שהם עיצור ויניקה מלבישים זה לזה בשווה, ולכ"א מהן ב' פרופים חג"ת ונה"י לאורך, וכן הוא לאחר שנכנסו מוחין גדלות נמצאין ג' פרופים מלבישין זה לזה בשווה, לפי שהגדיל החב"ד להחג"ת נה"י עד שכ"א אחד מהג' יס לו חב"ד חג"ת נה"י באורך, ואחר שהגדילו כולן והלבישו זה לזה בשווה, מתחלפין זה עם זה בסוד התכללות והתקשרות שהוא הוא עניין הזווג והוא עניין החילוף והכל אחד

וכמבואר בתו"ח בכ"מ עיין דף מ"ג ע"א שהזווג והתכללות והתקשרות זה בזה הכל אחד, וע"ע דף כ' ע"א, כ"א ע"ב, ל"ח ע"א, ובכ"מ. והארכנו בזה הרבה בדרושי השו"ת לזכר דעיקר התיקון התכללות והתקשרות שהוא עניין החילוף והזווג.

עפ"י נמצא דמש"כ הרז"ל דבתחילה בחותם הא' נוטלת הארת ב"ן דב"ן וב"ן דמ"ה, אינו סותר למש"כ במ"א דבחותם הא' נוטלת ב"ן דב"ן, לפי שעפ"י הג"ל נמצא דב"ן דב"ן שהוא ג"ר וו"ק דב"ן, הוא עצמו לאחר החילוף ו"ק דמ"ה וו"ק דב"ן וכסדר זה:

ו"ק		ג"ר		קודם החילוף
ו"ק	ג"ר	ו"ק	ג"ר	
דב"ן	דב"ן	דמ"ה	דמ"ה	אחר החילוף
ו"ק	ו"ק	ג"ר	ג"ר	
דב"ן	דמ"ה	דב"ן	דמ"ה	

וביוון שהארה בכ"מ פירושה ו"ק, ועצמות פירושן ג"ר, נמצא ללאחר החילוף מה שהיה תחילה ב"ן דב"ן נעשה אחר החילוף הארת (כ"ל ו"ק) ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, ומה שהיה תחילה ב"ן דמ"ה נעשה אחר החילוף עצמות (כ"ל ג"ר) דב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, ונמצא לאין דברי הרז"ל סותרים זא"ז, אלא כאן איירי קודם החילוף וכאן לאחר החילוף והא והא אחת היא, עד כאן תורף דברי התו"ח, אלא שהוא ז"ל כתב דבריו בקיצור ובהעלמה כדרכו בקודש.

ועתה נשוב לבאר דברי רבינו התו"ח, וז"ל: ומ"ש (מין הרש"ש) שבמקום אחד כתב (הרז"ל) שבתחילה לוקחת (בעת חותם הא') הארות המ"ה דב"ן והב"ן דב"ן, ואח"כ בנסירה לוקחת עצמות שניהם, ללמדנו שהארת המ"ה דב"ן והב"ן דב"ן נקרא ב"ן דב"ן (וכנ"ל דעפ"י סוד החילוף והתכללות והתקשרות, מה שהיה תחילה ב"ן דב"ן נעשה ו"ק הנקרא הארה דב"ן דב"ן ודמ"ה דב"ן, ואריך אף כאן להשיב לב דשינה התו"ח מלשון הרש"ש שהביא דבריו לעיל, דשם כתב דבנסירה לוקחת ב"ן דמ"ה, וכאן כתב התו"ח מ"ה דב"ן, וטעם הדבר ביארנו לעיל לפי

שהרש"ש שם מייירי בזווג וחילוף פרטי, ואילו התו"ח מייירי בזווג וחילוף כללי, וע"כ בתחילה לוקחת הגוף מ"ה וב"ן דב"ן ואח"כ מ"ה וב"ן דמ"ה, (והבן). ועצמותם (כ"ל הג"ר דמ"ה וב"ן דב"ן) נקרא מ"ה דב"ן (לפי שמ"ה דב"ן נעשה אחר החילוף ג"ר דמ"ה וב"ן דב"ן). וכן עצמות המ"ה דב"ן והב"ן דב"ן (כ"ל ג"ר דתרווייהו) נקרא הארה של המ"ה שב"ן (לכאורה ע"פ פשטות דט"ס נפל כאן וא"ל: הארה של ב"ן דמ"ה, דהא בחילוף כללי מייירי כאן, ועד הגה דיבר ממ"ה וב"ן דב"ן ועתה קאמר דמ"ה וב"ן דב"ן תרווייהו נקראין הארה לערך הבחינה העליונה מהם שהיא ב"ן דמ"ה, ופירושן עפ"י הגודע בכ"מ בדברי הרש"ש דכל פרטון תחתון נקרא ו"ק לערך פרטון שע"ג, וע"כ מ"ה וב"ן דב"ן תרווייהו ו"ק למ"ה דמ"ה שעל גבם הנקרא ג"ר לערכם). והמ"ה דב"ן (ולהלן ז"ל והב"ן דמ"ה, ותימה שלא הרגישו בזה המגיהים הקדמונים, וא"ע לשנות הגירסא) הוא הארה מהמ"ה דמ"ה (כנ"ל דב"ן דמ"ה נקרא ו"ק לערך מ"ה דמ"ה) כי כל אחד הוא תולדה מהעליון ממנו, וכמש"כ במבז"ש ש"ב ח"ג פ"ח וז"ל: והנה הרפ"ח נילוצין הם הם הש"ך דינים וכל אלו הם צבחי נוקצין (נחשאר לעיל דהש"ך הם נילוצי הכלים, והם צבחי החיטוניות דהכלים הנקרא נוקצא),

יען הם מבחי' שם ז"ן, ואח"כ נתקנו עם הג' דכורין משם מ"ה שהם מנלפ"ך וכו', ואנו לומדים מכך וכו' וכו', והעניין במ"ש שם זפ"ז משער אנ"ך שבתחילה היו או"א כ"א מהם כלולים ממ"ה וב"ן (כ"ל אבא היה כלול ממ"ה דמ"ה וממ"ה זב"ן, ואימא היתה כלולה מז"ן דמ"ה וב"ן זב"ן) ואחרי הזווג הכללי נעשה אבא כולו מ"ה (מ"ה וב"ן דמ"ה) ואימא כולה ז"ן (מ"ה וב"ן זב"ן), ואח"כ חוזרת אימא שכולה ז"ן ונזדווגה מ"ה וב"ן זב"ן ש"ה זה עם זה וילאו נשמת קין כמבואר באותו דרוש (כ"ל דהנה כתב מרן הרש"ש בהקדמת רחוקה"נ

דסדר ההתכללות והתקשרות היה בכל כללות העולמות בכללותו, ושוב אח"כ בפרטות כל עולם עולם ובפרטות כל פרט ופרט, וכן הוא בפרטות כל פרט ופרט עד פרט האחרון שבהן, וקאמר השתא דע"ד שזדווגו או"ו זווג הכולל ונעשה החילוף ביניהם, כן הוא בכל פרט לאחר שנתחלפו ונעשה אימא כלולה ממ"ה וב"ן זב"ן ואבא ממ"ה וב"ן דמ"ה אזי שוב מתייחדים אבא זפ"ע ואימא זפ"ע, שהם ימין ושמאל לאבא וימין ושמאל לאימא ונעשה שוב חילוף ביניהם, וכן אח"כ שוב נזדווגו ונתחלפו וכן עד"ז בכל פרט ופרט עד לפרט האחרון שכולן מזדווגים ומתחלפים חילוף אחר החילוף).

כה.

ענין נשמת קין שיצאה מזווג מ"ה וב"ן דב"ן וסוד נשמת ר' עקיבא

והנה עפ"י מש"כ התו"ח למזווג מ"ה וב"ן זב"ן ילאה נשמת קין יובן היטב דברי הרז"ל בשער המוחין סוף פ"ט (דף ק"א ע"א) וז"ל: כי ר' עקיבא לבוש נשמתו מן (נ"א מהוד) הגה"י לאבא מלך גבורות שהוא לך שמאל, ואמנם נשמתו הוא מקין שהוא מן אימא, כי הרי רע"ק נקרא חסיד (כ"ל נותן טעם על שנשמתו מאימא, ולמה לבוש נשמתו מאבא, והאיך אפשר להיות הגשמה מפרטו זה ולבושה מפרטו אחר) כי נתבסס גבורת נשמתו עם החסדים ברדתם ביסוד, והחסדים היו תחילה גבורות לאבא כנ"ל, אלא שאח"כ נתחלפו וניתנו באימא, לכן לבוש משם מאבא מלך הגבורות מלך שמאל שבו, וכבר נתבאר איך הגבורה יהוד נכנסת ביסוד במקום החסד דבחסד, לכן ר' עקיבא שנשמתו מהוד

לגבורות נעשה לבוש מחסד שבתסודים, והיה לך אבא כי משם שרשם עכ"ל. ועיין בהשמן ששון אות כ"ז שם בפירקין (דף ע"א-ע"ג), ובבית לחם יהודה (דף ק"א ע"א ע"ב) ובכרם שלמה (ח"ו עמ' רל"ה) שהאריכו למעניתם בציאור הדברים. והנראה בזה בס"ד, דהנה שורש נשמת ר"ע הוא מן גבורת הוד דה' גבורות, והוא מהוד דבחי' ז"ן זב"ן שהוא מלך שמאל לאימא, ונמתק ונתבסס מחסד הראשון שהוא חסד דחסד דבחי' ז"ן דמ"ה שהוא זימין אימא, והוא כמש"כ המפרשים שם ע"ד שכתב הרז"ל בשער דרושי הכלם פ"ב ובפ"ה בסדר ירידת החו"ג, וכו' הוא מסודר בכוונת העמידה בתיבות קונה הכל שסדר עמידת ה"ח ביסוד הם נסדרים מעילא לתתא, דהחסד דחסד למעלה מכולן וחסד

לגבורות תחתיו, עד שחסד ההוד עומד למטה מכולם, אזל הגבורות היורדים מיסוד דאימא ליסוד דז"א הם להיפך מתתא לעילא, גבורת החסד למטה מכולם ואחריה גבורת הגבורה וכו', עד שגבורת ההוד למעלה מכולם, ונמצא דחסד דהוד שלמטה מכולם ממתיק ומצבס לגבורת ההוד העומדת במקומו, ולפיכך ר"ע שהיה מגבורת ההוד דב"ן דב"ן נמתק ע"י החסד דחסד שהוא החסד היותר עליון מכולן וע"כ נקרא חסיד, והנה אלו החסדים הממתקים שהם מבחי"ב דמ"ה היו מתחילה קודם החילוף בחי' גבורות דאבא, דמתחילה היה אבא מ"ה וב"ן דמ"ה ואימא מ"ה וב"ן דב"ן, ואחר החילוף שנתחלף כל שמאל דאבא שהוא ב"ן דמ"ה עם כל ימין דאימא שהוא מ"ה דב"ן, ונמצא דאלו החסדים שהם בחי' ב"ן דמ"ה היה תחילה כל שמאל שהן גבורות דאבא ונעשו חסדים דאימא, וע"כ עיקר עצמות

נשמתו מאימא לפי שהוא בבחי' הוד דב"ן דב"ן שהיה דאימא מתחילה ועד סוף, שהוא כל שמאל דאימא שלא נתחלף בעת החילוף, אלא מאחר שנתצבס ע"י החסדים שהיו מתחילה גבורות דאבא ע"כ נעשה לבשו מן בחי' הגבורות דאבא.

והנה עפ"י דברי התו"ח הגזכר דאחר החילוף הכללי נעשה החילוף הפרטי יתבאר יפה, להנה מתחילה בעת הזוג הכולל קודם החילוף היה אבא ממ"ה מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן, ואימא מן ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן, ואחר החילוף הכללי נעשה אבא מ"ה וב"ן דמ"ה, ואימא מן מ"ה וב"ן דב"ן, והנה אחר נתייחדו המ"ה וב"ן דב"ן דאימא ומהן יאלו נשמת קין וכנ"ל, והנה ר' עקיבא היה מן הוד דב"ן דב"ן שבשמאל, ולאחר כ"ז נתייחדו שוב חילוף פרטי דבחי' הב"ן דב"ן הג"ל בעצמו למ"ה וב"ן וכן המ"ה דב"ן באופן זה:

מ"ה דב"ן		קודם החילוף	ב"ן דב"ן	
מ"ה	ב"ן		מ"ה	ב"ן
דמ"ה דב"ן	דב"ן דמ"ה		דב"ן דב"ן (נשמת ר"ע)	דב"ן דב"ן
מ"ה דב"ן		אחר החילוף	ב"ן דב"ן	
מ"ה	מ"ה		ב"ן	ב"ן
דמ"ה דב"ן	דב"ן דב"ן		דב"ן דב"ן	דב"ן דב"ן

ונמצא דנתמתק ונתצבס נשמת רע"ק מבחי' המ"ה דב"ן שהם החסדים, דהא ימינו נעשה אחר החילוף

מבחי' ב"ן דמ"ה דב"ן, ובחי' זו עצמה היתה קודם החילוף בכולל מבחי' גבורות דאבא, ובזה יבואו דברי הרז"ל על נכון

דז"ל: כי רע"ק לבוש נשמתו מן הנה"י
 לאבא מלד גבורות שהוא כל שמאלי (והוא
 מ"ה דב"ן) ואמנם נשמתו הוא מקין שהוא
 מן אימא (מהוד דב"ן דב"ן) כי הרי ר"ע
 נקרא חסיד כי נתבסס גבורת נשמתו עם
 החסדים בקידתם ביסוד (דב"ן דב"ן מתבסס
 ע"י מ"ה דב"ן) והחסדים היו תחילה גבורות
 לאבא כנ"ל (קודם חילוף דזווג הכולל), אלא
 שאח"כ נתחלפו וניתנו באימא (אחר חילוף
 דזווג הכולל), לכן לבוש (דר"ע) משם מאבא
 מלד הגבורות מלד שמאל שבו (מ"ה דב"ן
 שהיה אחר החילוף הכולל כל שמאל לאבא),

וכבר נתבאר איך הגבורה להוד נכנסת
 ביסוד במקום החסד שצחסד (והוא דמיתוק
 והחילוף הפרטי הנ"ל בין מ"ה דב"ן לב"ן דב"ן
 לאימא, עד שתמצא עי"כ דרע"ק שורשו מב"ן
 דב"ן נתבסס ע"י ב"ן דמ"ה דב"ן, ונעשה כלול
 מב"ן דמ"ה דב"ן בימינו ומב"ן דב"ן דב"ן
 בשמאלו, ונמצא שיש בו דרע"ק מלבד ממה
 שהיה תחילה גבורות לאבא, וכל ימינו שרשו
 מאבא ממתק לשמאלו שמאימא) לכן רע"ק
 שנשמתו מהוד לגבורות נעשה לבוש
 מחסד שצחסדים, והיה מלד אבא (קודם
 החילוף) כי משם שרשם.

בו.

סוד בחינת משה ואהרן בנצח ובהוד

וארווחנא בזה שלא יוקשה ע"ז ממס"כ
 הרז"ל בעניין משה רבינו
 ע"ה ואהרן הכהן למשה בנלח ואהרן
 בהוד, ולכאורה כ"ז דהא משה לוי בחי'
 בינה שורש הגבורות והו"ל להיות שורשו
 בהוד, ואהרן כהן בחי' חכמה שורש
 החסדים והו"ל להיות בנלח, ואמרי
 שורשם בסדר ההפוך, וכתב הרז"ל ליישב
 דלעולם משה מנלח שבימין להוד
 שצשמאל, אלא שע"י החילוף נעשה משה
 שמאל ואהרן ימין, ונעשה משה מבחי'
 חסדים לגבורות, ואהרן הגבורות
 לחסדים, ונמצא עפ"ז דעיקר השורש
 ועיקר הנשמה הוא שהיה קודם החילוף,
 דע"כ משה בנלח ואהרן בהוד ולא כפי
 סדרן שלאחר החילוף, ולכאורה הוא ללא
 כדברי הרז"ל שכתב דר' עקיבא נשמתו
 מהחסדים לאימא ולבושו מגבורות
 לאבא, לפי דהחסדים היו תחילה גבורות
 לאבא ואח"כ נתחלפו חמשה חסדים

לאימא, וע"כ לבוש מאבא ונשמתו
 מאימא, ולהאמור במשה ואהרן איפכא
 הו"ל להיות, דכיוון דקודם החילוף היה
 מגבורות לאבא, הו"ל להיות עיקר נשמתו
 מבחי' גבורות לאבא ולבוש מאימא
 שהוא לאחר החילוף, ותמוה מעט שלא
 עמדו בזה המפרשים שלפירושם יקשה
 כנ"ל.

אמנם לפמס"כ אתי שפיר דר"ע עיקר
 נשמתו מב"ן דב"ן שהיה באימא
 מתחילה ועד סוף, וע"כ עיקר נשמתו
 מאימא, אלא שלבושו מאבא לפי שנמתק
 ונתבסס ע"י גבורות לאבא שנעשו חסדים
 לאימא, והבן.

ובעניין לידע ולהבין שורש נשמתו אי
 מקין או מהבל, עיין מש"כ
 הרז"ל בפרע"ח שער קריאת שמע שער
 פ"ג (דף ל"ט ע"ג) בהגהת מהרש"ו שם
 ועיין שם עוד בדברי מהרש"ו שהוא
 דהגיונו מעורבין זה בזה עי"ש.

כז.

סתירה בדברי הרז"ל בענין הל"ב היתרים על הרפ"ח אם הם יותר מעולים ונתקן על ידם הרפ"ח, או שהם היותר גרועים בסוד ל"ב האבן ואינם יכולים להתקן כלל אלא הרפ"ח בלבד

שהם ל"ב אלוקים כנז', אז נתקנו קצת ונעשו הכל ש"ך ניאולין וכו', ולכאורה דברים אלו הן איפכא ממש"כ הרז"ל בשער מאמרי רשב"י (דף ס"ו ע"א) דבחי' הל"ב הם דינים קשים שאינם מתזרזין בחי' ל"ב האב"ן שאינן נתקנים, והרפ"ח הם כלכל נתקנים ע"י שם ע"ב ואותיותיו, ובחי' הש"ך הוא ע"י התחלקות המלכים לל"ב נתיבות חכמה שהם משם אלוקים עם בחי' הרפ"ח, והל"ב נשארים בבחי' ל"ב אב"ן, ומבואר מהתם דבחי' הרפ"ח ניאולין יותר מעולים מבחי' הל"ב, שהם שהם נתקנים והם אינם נתקנים.

ואידי לעסקינן בהאי שמעתתא דעניין הרפ"ח והש"ך, נימא דה מילתא לייסב דרושי הרז"ל שלא יסתרו זה את זה, דהנה כתב הרז"ל בשער הפסוקים (פר' ויקרא עה"כ ויקרא אברהם את שם בנו, דף י"ב סוע"א) וז"ל: הנה הודעתוך ענין ש"ך ניאולין דמלכי אדום שהם סוד ע"ב רי"ו ול"ב וכו' סך כולם רפ"ח ניאולין, ואלו הרפ"ח הם נתקנים קצת ע"י ל"ב דינים אחרים שהם ל"ב אלוקים, כי בראשונה היו הרפ"ח הנז' מתים שהם סוד ורוח אלוקים מרחפ"ת על פני המים שהם אותיות מ"ת רפ"ח, ובבא רוח אלוקים

כח.

קודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד היינו מדרגת החכמה

דחכמה וכאשר כתב הרז"ל בשער העקודים פ"ב (ע"ח דף כ"ה ע"ב) וז"ל: ודע כי כאשר לא יש צפרקוף בחי' חיה פנימיים שהוא בחי' הטעמים שנקרא מוחין, כי כל המוחין בסוד חכמה הוא שם או"א א"א להזדווג, ועדיין שאר האורות שיש לו שהם נר"נ פנימיים נקראים אורות אחוריים ואז עומדים אחר באחור, והטעם כי כאשר אין בחי' (חיה) הנ"ל עדיין הם דינים נקראים נקודות וכו', ולכן כדי שלא יהיה בהם אחיזה אל החיזונים הם מוכרחים להיות

ולדבין כ"ז י"ל בהקדם תכלית הצריאה ומהותה להבין ענין העבודה לאורך גבוה עד היכן שכרה, ומה יהיה נעשה בגמר התיקון טפי משהיה קודם הצמאס, והנה מלאנו (פרקי דר"א פ"ג) מתחילה קודם צריאת העולם "היה הוא ושמו אחד", וביאור הדברים דהיה "הוא" ר"ל אור אין סוף, ו"שמו" ר"ל נקודת המלכות דא"ס (בסוד י' ספירות הגנוזות במאליל כמבואר במפרשים) מאוחדים בתכלית הייחוד, והנה יחוד פ"פ אינו נעשה כ"א כאשר נמשכו כבר בחי' מוחין

אחוריים וכו', להיות דבוקים יחד ואינם נגלים וכו', אך בצא ח'ה פנימי שהם המוחין אז אין הקלי' יכולים להתאחד כלל אפי' באחוריים, כי אור החיה מאיר עד שם וכך נגדלים יותר ואז חונות פ"פ ומזדווגים יחד, ועיי"ש בהגהת השמ"ש אות א' (דף כ"ה ע"א), ולהלן בשער ל' פ"א (ח"ב דף כ"ו ע"א) אות ד', ובפרקין בשער הנקודים (כ"ה ע"ב אות א'). ונמצא כי תכלית המשכת מוחין דחכמה הוא להפוך לזו"ן להיותו בחי' פ"פ שאז נעשה הייחוד האמיתי.

והנה מצינו בחז"ל (ירושלמי ערלה ו' ע"א) למאן דאכיל ללאו דיליה זהית לאסתכולי באפיה, וזהו ביארו המפרשים סיבת צריאת העולם ותכלית עבודת התחתונים ללא ליכלו ללאו דידיהו במתנת חסד כ"א בשכר עבודתם, ועדיין א"צ, ובמ"א הארכנו לבאר דבחי' זהית לאסתכולי באפיה הוא בחי' זווג לאחור באחור לפי שזהית לאסתכולי דבחי' פ"פ, ועיי"ש שמקבל שכר חלף עבודתו מצי להזדווג דבחי' פ"פ עיי"ש בארכה, ועוד לאלו-ה מילין בעזה"ת.

בט.

הרחבת ביאור מדרגת הבינה והחכמה והכתר

ובתחילה יס' לבאר בחי' מוחין דכתר מה עניינם ופעולתם, דהנה נודע דבחי' חכמה הוא בחין אין בחי' ביטול, וזהו בחי' שבת-קודש הוא לכס ובה בחי' העונג, וכלומר הרגשת העונג דביטול הנאכל במאכליו והרגשת חיסרון הנצרך אשר תלוי ועומד בחסדי בוראו כגמול עלי אימו.

קשה לפנינו להשפיע לאחרני, ואינו יכול כ"א להיות דבחי' מקבל, והנה חכמה ובינה א"א להיות כאחד לפי שהרגשת הביטול דוחה להרגשת היש, דא"א לב' הפכיים להיות כחדא (ורק עיי' זווג במקום הדעת שאינו במקומו), והנה בחי' הכתר הוא האוחז ב' הקצוות כאחד, דהתם אין החכמה והבינה סותרים זא"ז דשם הוא בחי' אני ואין כחדא.

ואמנם בחי' הבינה הוא בחי' היש-שהוא הרגשת הנאכל בהתדמותו לבוראו שזוכה לבחי' שלמות, והוא בחי' שמחה שהוא השולט ביו"ט בחי' "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם" שהוא דבינה, ועיי' הרגשת השלמות והשמחה נעשה לבחי' משפיע לפי שמרגיש וחש שלמות לפי ערכו, וזוהי תבין שבעל שמחה משפיע לאחרני ברוח ובגשם ביד נדיבה משא"כ דבחי' החכמה והביטול מחמת התבטלותו והרגשתו דבחי' אין,

והנה דכתר עצמו יס' ב' מדרגות והם עתיק וא"א והם בחי' חכמה ובינה הכלולים דכתר, דהנה עתיק לקח ג"ר דחכמה וד"ר דבינה דצ"ן כנודע, ונמצא דיותר חלקים יס' בו מבחי' הבינה מאשר יס' בו מחלקי החכמה, ואף גם זאת דז"ת דעתיק מלובשים גו א"א, ונמצא דבפנימיותו [בג"ר] הוא עתיק ובחי'איותו [בז"ת] אין ניכר בחי' בעתיק כ"א בחי' א"א שהוא המלביש לעתיק, ולפיכך אע"ג

דבחי' הכתר אני ואין שוין לטובה ואינם סותרים זא"ז, אפ"ה יותר ניכר בחי'וניות הכתר בחי' הבינה שהוא בחי' היס' בחי' השלמות והרגשת הנאכל בהתדמותו בשלמות למאכל, ע"ד שארז"ל (זוה"ק נדרש הנעלם קי"ד ע"ב) דלעתיד לבוא עתידין לדיקים להחיות מתים קזה בחי' התדמות לבורא, אלא שאפ"ה אינו סותר לבחי' האין שאע"פ שאינו מתגלה כ"כ בחי'וניות העתיק מ"מ שולט הוא בכתר בשוקה עם הבינה, ולא זו בלבד שעפ"י האמת גדול החכמה מן הבינה ככ"מ, עד שמאינו להרז"ל דלעתיד לבוא יהיה בחי' ב"ן יותר במעלה מבחי' השם מ"ה ע"ד אשת חיל עטרת בעלה, דבחי' ב"ן יהיה לבחי' ס"ג ויתבטל שם מ"ה, אלא שאפ"ה יהיה שם ע"ב שהוא בחי' דוכרא למעלה מבחי' ס"ג, ונמצא לעפ"י האמת הזכר גובר, וה"נ לע"פ שע"פ האמת שבחי' החכמה עליונה דהכתר יותר מן הבינה, מ"מ בחי'וניות ניכר טפי בחי' הבינה וכנ"ל, ולאפוקי מבכל מקום שבין בפנימיות ובין בחי'וניות בחי' החכמה גובר על בחי' הבינה, ע"ד שאמרו בזוה"ק באתר דאית תמן דוכרא, נוקבא לא אדכרת תמן כלל.

וי"ש בשבת במוסף וינוחו בו, לפי שבעת שנעשה היחוד דזו"ן במקום או"א עילאין לא אדכרת נוקבא כלל כ"א דוכרא בלבד, ובכ"מ שיש חכמה ובינה ע"י גודל ועומק מעלת הביטול דהחכמה מתבטל בחי' היס' דבינה, משא"כ בבחי' הכתר ששם נעשה בחי' ה' מלך גאות לבש שביאר הרז"ל

דהסי"ת מתלבש בלבוש גאות, וכלומר ע"ד שהלבוש אינו עצמות האדם כ"א לבוש אשר מתלבש בו כאשר יחפון ובראנו יפשיטו מעליו, ה"נ הגאות אינו עצמות, כ"א לבוש שמתלבש בו המאכל ונראה כלפי חוץ בחי'וניות, אבל בפנימיות גובר האין על היס', ואדרבה האין דכתר גדול לאין ערוך מבחי' האין דחכמה, ע"ד שמאינו דהחכמה מאין תמצא, דשורש החכמה מכתר שהוא בחי' אין, משמע דחכמה עצמה אינה בחי' אין לערך הכתר, והבן.

והנה חכמה לערך הכתר חסרה היא, לפי שהיא בחי' מקבל בלבד ואין בה בחי' משפיע, והרי זה כאילו יש בה חסרון, וגם אינה דומה בכל ענין למאכל שהוא ית"ש משפיע לעולם כולו בטובו, וכ"ש בחי' הבינה שאע"פ שהיא בבחי' משפיע ובחי' יש מ"מ חסר בה בחי' הביטול ובחי' היחוד דפכ"פ, ונמצא שבין חכמה לבדה ובין בינה לבדה כל חד מינייהו חסר הוא, ואמנם בבחי' הכתר שם הוא השלמות האמיתית, לפי ששם בינה וחכמה מתכללים ומתאחדים ברזא לאחד בחי' משפיע ובחי' מקבל בחי' ביטול ובחי' יש, בחי' אני ואין כחד ממך, ושם אין הרגשת בהית לאסתכלי באפיה כלל אפ' בבחי' הבושה שיש בבחי' החכמה, שאע"ג שהוא בזווג דפכ"פ מ"מ מאחר שהוא בבחי' הביטול בלבד שהוא בחי' מקבל ע"כ עדיין יש בו בחי' בהית לערכה, (ואע"ג דלעך הבושה דבינה ששם הוא זווג אב"א אין בבחי' החכמה בושה שפי ששם כבר נעשה הזווג דפכ"פ).

ל.

תכלית בריאת העולם כדי לעלות ממדרגת חכמה למדרגת הבתר

בחי' חסרון לערך שלמות הכתר, ומחפזו הגדול להיטיב שלמות ההטבה למאס עצמו עד שנסתלשלו האורות מדרגה אחר מדרגה עד לעולם העשייה, והניח שם בני האדם וליווה להם לעדו ולשמור מצוותיו, וע"י תומ"ל שעושים התחתונים בונים בשמים עליותיו וזוכים להשלים התיקון, עד שבגמר בתיקון ישובו אל מקומן הראשון אשר חוצבו משם, ועוד יעלו ויתעלו עד למדרגת הכתר שלמעלה מבחי' היחוד והחכמה וכמבואר לעיל, וטעם זה הוא סיבת האמאם ובריאת העולמות ותכלית העבודה לזרז גבוה ומתן שכרה.

ובזה נבוא אל הביאור להנה קודם שנברא העולם היה הוא (אוא"ס) ושמנו (בחי' המלכות שבו) אחד, וכלומר שהייתה בחי' המלכות ביחוד הגמור שהיא בחי' פז"פ עם בחי' הוא, ר"ל אוא"ס בראונו הגדול להיטיב לנבראיו חפץ שיהיה היחוד בתכלית שלמותו, וכיון שהיה היחוד בבחי' חכמה בלבד נמצא שעדיין היה זה חסרון לערכה, לחסר מזו המלכות המאוחדת במאילה בחי' הכתר שהוא השלמות לאני ואין כדלדל, וע"כ אע"פ שבהיותה ביחוד בבחי' חכמה פז"פ היה לו בחי' התענוג להביטול ודהיחוד, מ"מ עדיין יש זה

לא.

ענין הל"ב ניצוצין סוד ל"ב האבן אין נתקנים אלא בבח מוחין דכתר

יכול להתתקן כ"א ע"י הכתר, צרם במקום הכתר קשה במאוד לפגום, ע"ל שכתב הרה"ק בעל התניא במאי דחזינן שאפ' קלים שבישראל בהגיע לפניהם נסיון בעקרי האמונה מוכנים למסור נפשם בקל ולא יבואו רח"ל לכפור בעקרי האמונה, וכתב שהיינו טעמא לפי שעיקרי שורשי האמונה שורשן בחי' יחידה שבנפש, ובמקום עליון ונורא כ"כ לא פגמו, וע"כ אף שפגמו בבחי' שלמותה ממקום זה, וע"כ בהגיע לפניהם נסיון בענין המקושר ומושך במקומות הנ"ל אין להם האומץ והכוח למסור נפשם על כל דבר איסור, מ"מ בהגיע לפניהם נסיון

ועפ"י יתבאר הסתירה שבדברי הרז"ל בענין הל"ב ניצוצין היתרים על הרפ"ח, להנה אלו הרפ"ח ניצוצין נתקנין ע"י בחי' החכמה "דכולהו בחכמה איתבדירו", אמנם אלו הל"ב האבן הם הבחי' היותר תחתונה שתחת הרפ"ח ניצוצין שנפלו לבי"ע, אינם יכולים להתתקן ע"י בחי' החכמה, ללרוב גריעותן לא די להם התיקון שע"י הכמה, כ"א מוכרחין להתתקן ע"י בחי' הכתר דייקא, וזהו דבחי' החכמה זריק ש"ך ניצוצין, ור"ל לאינו מזכר מן הש"ך כ"א רפ"ח, אבל את הל"ב האבן זריק ואינו מתקנו, לפי שהוא פסולת כ"כ עד שאינו

שמושרש במקום היחידה שבנפש כיון שבמקום זה לא פגמו, ע"כ שם הלדיק והרשע דין אחד לשניהם והיה כלדיק כרשע דתרווייהו שוין לטובה למסור נפשם להשי"ת.

ונמצא דכאשר יורד ופוגם ירידה אחר ירידה עד שמגיע למקום נקודת הכתר דווקא התם תיכף מתעורר אל ליבו לשב לפניו ית', לפי שנקודת היחידה מעוררת ליבו לשב בתשובה בזהבה על אשר הלך שבי אחר יצרו גולה אחר גולה, גולה וסורה מעם ה', ומיד שם על ליבו לשב בתשובה שלמה, ונמצא להירידה עצמה תכלית העליה, לפי שמתעורר על ידה תיכף לחזור ולהתעלות במעלות

התשובה ונמצא ב"א ביארנו באופן אחר קצת, ומיניה ומינה יתבאר הענין יפה, להנה בחי' הכתר הוא בחי' א"ק המזריח מן הקצה אל הקצה, שאף עולמות ב"ע התחתונים הנה אף המה מלבישים ע"ג עקביים דא"ק כנודע סדר התלצות העולמות, ואע"פ שעולם האצילות מסתיים בסוף רגלי א"ק ואינו מתלבש תוך ג' עולמות ב"ע, מ"מ א"ק אינו כך אלא עקביים דיליה מתלבשין תוך ב"ע, והיינו טעמא לפי שא"ק הוא בחי' הכתר דכללות העולמות ששם הוא בחי' אני ואין כחדא, שמלדו אין השתנות בין אצילות לבין ב"ע, שבבחי' הא"ק מתהפכין ב"ע לקדושה עליונה, לפי שהתם הוא בחי' אני דקדושה שהוא בחי' אני ה' אלוקיכם.

לב.

סוד רגלי א"ק המתפשטים עד סוף העשיה וסוד חצאי עיגולי עתיק וא"ק המקיפים סמוך לתחתית העשיה

והנה הבחי' היותר תחתונה (דוגמת ב"ע שהם עולמות הפירוד) אין לה מקום בקדושה כ"א בכתר דייקא, לפי שבחי' הבינה דוחה החיצונים ומרחיקם, ובחי' החכמה נותן באימא העוז והממשלה לדחות החיצונים, וכמבואר בדברי הרז"ל ובדברי מרן הרש"ש שער ל' פ"א אות ד' (דף כ"ו ע"א) ונמצא שאין להם להחיצונים מקום אחיזה כ"א בבחי' הכתר ששם מתהפכין לטובה ולצרכה, ומהאי טעמא מלביש א"ק תוך פנימיות ב"ע, לפי שבבחי' א"ק אף עולמות ב"ע יש להן מקום בקדושה בהתהפכן לטוב, בבחי' אני דקדושה אני ואין כחדא. וע"כ אף הגדלה

ונפול מטה מטה עד לתחתית הירידה, לא תימא שאין לו שום תקוה וידמה אכן אחר הנפול רח"ל, דאע"פ שנדחה בין מבחי' החכמה ובין מבחי' הבינה, מ"מ עדיין בחי' כתר פותח שער לדופקים בתשובה ולא יחפוז צמות המת כי אם בשבוב מדרכו וחיה, שאז נהפך לקדושה עילאה, ואדרבה כיון שנפלה כ"כ עד לא תוסיף לנפול עוד, אזי מתעורר הארת כתר ופושט ידו לקבלו בתשובה בבחי' קום בתולת ישראל, (ובזה הבין משרז"ל במקום שבעלי תשובה עומדין לדיקים גמורים אינם יכולין לעמוד, וי"ל דה"ט לפי שנאחזים בבחי' הכתר שלמעלה מחכמה ובינה הנותן להם חיות דקדושה).

וזה סוד שבבחי' העיגולים הגה מלד מטה יהיו העיגולים היותר תחתונים (כלפי חוץ) עיגולי עתיק ועיגולי א"ק, ונמצא שבסיום הקו מלבישין עולמות די"ע (ע"ג עקביים דא"ק) שהן מחלכב החושך, ותחתיהן העיגולים היותר עליונים ואור א"ס מקיפן, והוא פלאי דאין מן הראוי שמסובבים העיגולים היותר עליונים הבחי' היותר תחתונה, ולהג"ל אתי ספיר דבעת תכלית הירידה תיכף נעשה שם שורש לתחילת התיקון, לפי שאז מתעוררת בחי' יחידה שבנפש ומעוררתו לשבב בתשובה (ולהג"ל בביאור הב' יכול עי" לעלות ביותר עד למעלות היותר עליונות בחי' כתר ובחי' א"ק שהוא למעלה מדיקיים גמורים). ועד"ז הוא בכל ירידה וירידה שנעשה בערכה כל הבחי' הג"ל, וזהו עומק סוד הירידה שהיא לאורך עלייה.

ובזה יתבאר עובדל דהוה בעת חורבן בית המקדש (בראשית רבה ס"ה) יוסף משיתא בשעה שצקשו שונאים להכנס להר הבית אמרו יכנס מהם ובהם תחלה אמרין ליה עול ומה דאת מפיק דידך, נכנס והוציא מנורה של זהב, אמרו לו אין דרכו של הדיוט להשתמש בזו, אלא עול זמן תנינות ומה דאת מפיק דידך, ולא

קיבל עליו, א"ר פנחס נתנו לו מכס ג' שנים ולא קיבל עליו, אמר לא דיי שהכעסתי לאלהי פעם אחת אלא שאכעיסנו פעם שניה, מה עשו לו, נתנו אותו בחמור של חרשים והיו מנסרים בו היה מצווח ואומר ווי, אוי, אוי שהכעסתי לבוראי, ולכאורה תימה ופליאה עצומה, דהנה קודם שחטא לא שם אל ליבו לחדול מן החטא, אע"פ שעדיין לא ירד בירידה נוראה כ"כ, דהא עדיין לא פגם, ואפ"ה לא חש, ובשאת נפש חטא ופגם בבחי' נוראה ועצומה, וא"כ מכ"ס שלא היה לו לשות אל ליבו ולקבץ אל ה' לחדול מן החטא אחר שכבר נתלכלך ונתטנף כ"כ בעת חטאו, והאיך זה שדווקא אחר שנתלכלך כ"כ שב ליבו לשמים, ואמנם למש"כ א"ס דדייקא אחר שירד ירידה אחר ירידה נתעורר בו בחי' יחידה שבנפש אשר שורשה גבוה מעל גבוה, ונשבה בו רוח תשובה עילאה, ועי"ז נתעורר לחדול מן החטא ושב ליבו לאציו שבשמים במסירות נפש עצומה, אמנם כ"ז שלא פגם וחטא כ"כ עדיין לו נתעורר בו הבחי' היותר עליונה ליחידה שבנפש, כ"א בחי' חכמה או בינה אשר מכבר היו פגומים בנפשו, ולרוב פגמם לא היה בכחם לעוררו בתשובה, עד שירד למקום הנוגע ואחוז בבחי' יחידה שבנפש.

לג.

הרפ"ח ניצוצין נתקנים ע"י מדרגת החכמה ול"ב האב"ן ע"י מדרגת הבתר

ל"ב האב"ן, די"ל דאין ב' המאמרים סותרים זא"ז כ"א אלו ואלו דברי אלוקים

ועתה נשובה אל הראשונות ליישב השמועות בדברי הרז"ל בעניין

חיים וממקור קדוש מדבר יהלכון, לעולם ירדו תחילה הרפ"ח ניאזין, ואח"כ ירדו ירידה אחר ירידה בחי' ל"ב האב"ן הגרועים ופחותים במעלתם, והם בחי' הניאזין היותר תחתונים, דבחי' הרפ"ח נפלו תחילה ואחריהן נפלו בחי' הל"ב האב"ן, ואמנם אע"פ שבחי' הל"ב עצמן גרועים מן הרפ"ח, מ"מ משום זה עצמו גרמו לתחילת וראשית התיקון, וכנ"ל דבחי' היותר תחתונה תיכף מעוררת בחי' התיקון ע"י יחידה שבנפש (או ע"י אחיזה בבחי' הכתר היותר עליונה וכנ"ל), ודין גרמא לבחי' רוח אלוקים שהם ל"ב אלוקים בחי' ל"ב האב"ן הנ"ל המתקנים להרפ"ח תיקון קצת בבחי' ממכה עצמה מתקן רטיה, דאלו הל"ב לרוב גריעותן ופחיתותן, תיכף הואילו לתקן בחי' תיקון קצת להרפ"ח ניאזין.

ובש"ב הרז"ל בשער מאמרי רשב"י הנ"ל דבחי' הל"ב אינן נתקנין, ר"ל דאינן נתקנין כאחד עם תיקון הרפ"ח ניאזין, לפי בחי' מדרגת החיה המתקן

להרפ"ח, ואמנם בחי' מדרגת היחידה שהוא בחי' הכתר מתקן להל"ב האב"ן אשר אין תיקון החיה מועיל להם לרוב פחיתותן (ומש"כ בכ"מ דבכל עובדא ועובדא מתקנים הש"ך ניאזין אע"פ שאינן אלא רפ"ח, י"ל שהוא בסוד התכללות והתקשרות הנזכר הרבה בכת"י מן הרש"ש, דבכל פרט ופרט מן הש"ך ניאזין יש בו בחי' רפ"ח הנתקנין ע"י החכמה ובחי' ל"ב הנתקנים ע"י הכתר, דהיינו בפרטות אותו תיקון יש לעולם התכללות של פרטי מדרגת בינה וחכמה וכתר, והבן).

ותיקון זה דבחי' הל"ב דבחי' הכתר הוא התיקון העליון דמחשבת הבריאה, דהיינו שיעלו ויבואו עד שישגו כולן בחי' כתר, ואילו לא היה אדם הראשון חוטא היה משלים מיד תיקון החכמה ותיכף היה עוסק בתיקון הכתר, אבל אחר שנעשה מה שנעשה הרי על התחתונים לתקן תיקון החכמה עד סוף שית אלפי שנים, ואז לשוב לתקן בחי' הכתר שלמעלה בבחי' הוא ושמו אחד, והבן.

